

**UCHWAŁA NR XIV/145/2015
RADY MIEJSKIEJ W MUROWANEJ GOŚLINIE**

z dnia 15 grudnia 2015 r.

**w sprawie: przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta
i Gminy Murowana Goślina na lata 2016-2020.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 1515) w związku z art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2015r., poz. 163 ze zmianami) Rada Miejska w Murowanej Goślinie ustala, co następuje:

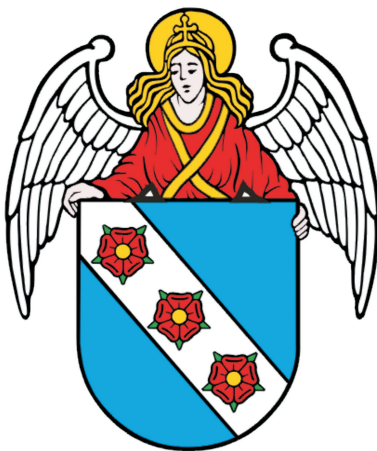
§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Murowana Goślina na lata 2016-2020, której tekst stanowi załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. W kolejnych latach realizacji strategii będzie ona weryfikowana odpowiednio do nowych uwarunkowań dotyczących potrzeb społeczności lokalnej.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH MIASTA I GMINY MUROWANA
GOŚLINA
NA LATA 2016-2020**

URZĄD MIASTA I GMINY MUROWANA GOŚLINA

UL. POZNAŃSKA 18

62-095 MUROWANA GOŚLINA

www.murowana-goslina.pl

GRUDZIEŃ 2015 r.

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE	4
1.1	Podstawa opracowania strategii.....	5
1.2	Podstawy prawne.....	6
II.	CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY.....	7
2.1	Dane ogólne.....	7
	Położenie.....	8
	Powierzchnia.....	7
	Ludność.....	7
2.2	Infrastruktura społeczna.....	9
	Ochrona zdrowia.....	9
	Edukacja.....	9
	Kultura.....	11
2.3	Sfera społeczna.....	14
	Stan i struktura ludności.....	14
	Rynek pracy.....	15
	Pomoc społeczna.....	16
2.4	Strategiczne kierunki rozwoju.....	19
III.	DIAGNOZA SFERY SPOŁECZNEJ.....	19
3.1	Sytuacja rodzin.....	19
3.2	Bezrobocie.....	21
3.3	Bezdomność.....	24
3.4	Uzależnienia.....	25
3.5	Ubóstwo.....	32
3.6	Niepełnosprawność.....	34
3.7	Zagrożenie bezpieczeństwa publicznego.....	36
3.8	Pomoc społeczna.....	38
IV.	ANALIZA SWOT.....	51
4.1	Wprowadzenie.....	51
4.2	SWOT – Wsparcie dla rodzin.....	52

4.3 SWOT – Zjawisko bezrobocia.....	54
4.4 SWOT – Patologie i Uzależnienia.....	55
4.5 SWOT – Osoby w wieku starszym.....	56
V. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW	
SPOŁECZNYCH.....	57
5.1 Cele strategiczne i operacyjne, projekty	
realizacyjne, źródła finansowania.....	57
VI. MONITOROWANIE I EWALUACJA REALIZACJI STRATEGII	
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	71
VII. ZAKOŃCZONE.....	72

I. WPROWADZENIE

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Art. 16 b wymienionej powyżej ustawy określa istotne elementy, które powinny znaleźć się w dokumencie Strategii. Skuteczna polityka społeczna powinna opierać się na rozpoznaniu rzeczywistych zjawisk i problemów społecznych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi dokument wskazujący na obszary życia społecznego oraz wyznaczający kierunki działań i ingerencji mających w szerokim znaczeniu wpłynąć na poprawę jakości życia mieszkańców miasta i gminy Murowana Goślina.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie przystąpił po raz pierwszy do aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Murowana Goślina w 2005 roku. W związku z nowym kierunkiem zarządzania pomocą społeczną oraz przejęciem nowych zadań niezbędne jest wprowadzenie zmian szczególnie w części operacyjnej zawierającej cele strategiczne, które będą podlegać ciągłym zmianom. Pojawiają się nowe, ważne cele, a część straci swoją aktualność. Prace nad aktualizacją rozpoczęły się na początku 2015 roku. Przyjęto, że Strategia będzie obejmowała lata 2016-2020. Przygotowując aktualizację Strategii zbierano dane statystyczne na temat sytuacji społecznej i ekonomicznej gminy Murowana Goślina. Dzięki temu przeprowadzona została diagnoza kondycji sfery społecznej miasta i gminy Murowana Goślina kładąca silny nacisk na problemy społeczne z kręgu kryzysu rodziny, bezrobocia, uzależnień, patologii społecznych oraz działań na rzecz osób starszych. Diagnoza pozwoli na wdrożenie skutecznych metod aktywnego przeciwdziałania kryzysom rodziny, bezrobociu, uzależnieniom oraz stworzenie spójnego systemu współpracy podmiotów realizujących zadania w zakresie pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa publicznego i innych dziedzin życia mogących gwarantować kompleksowość i efektywność podejmowanych działań.

Strategia jest ściśle skorelowana z kluczowym dokumentem planistycznym na szczeblu lokalnym, czyli Strategią Rozwoju Miasta i Gminy

Murowana Goślina na lata 2013-2020. Ten ciągły proces zmian jest jak najbardziej pożądany, ponieważ będzie on miernikiem działań i dążeń społeczności lokalnej, grup społecznych oraz współdziałania instytucji i organizacji zarówno administracji rządowej, samorządowej jak i organizacji pożytku publicznego, zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych oraz szeroko rozumianą integracją.

Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną zarówno na poziomie społeczności lokalnej, jak i na poziomie rodziny i jednostki, a także wypracowanie niekonwencjonalnych form pomocy, wymaga profesjonalnego i systemowego diagnozowania problemów społecznych w skali miasta i gminy.

Urzeczywistnienie powyższych czynników wpisuje się w misję miasta i gminy Murowana Goślina wyznaczającej sobie za cel dążenie do osiągnięcia wysokiej jakości życia jej mieszkańców. Drogi do jej osiągnięcia prowadzą zarówno poprzez wzmacnianie mocnych stron i wykorzystywanie zarysowujących się szans, jak i na niwelowaniu deficytów i unikaniu pojawiających się zagrożeń ze strony wpływających na poziom życia ludności takich obszarów i uwarunkowań jak sfera społeczna, środowiskowa, edukacyjno-oświatowa, zdrowotna i ekonomiczna.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych to usystematyzowana, długoterminowa i perspektywiczna koncepcja polityki społecznej, mająca na celu objęcie wsparciem osób zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym oraz stworzenie optymalnych warunków dla funkcjonowania społeczności lokalnej.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych służyć będzie jako podstawa określająca kierunki zamierzeń rozwojowych w sektorze pomocy społecznej, na terenie gminy Murowana Goślina w latach 2016 – 2020.

1.1 Podstawa opracowania Strategii

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie gminy Murowana Goślina została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie, uzyskane w toku bieżącej działalności, dane uzyskane z Urzędu Miasta i Gminy Murowana Goślina, Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu, Komisariatu Policji w Murowanej

Goślinie oraz innych instytucji współpracujących z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Przygotowano dane niezbędne dla diagnozy sytuacji społecznej w gminie Murowana Goślina, co pozwoliło na wypracowanie strategicznych ram działań odniesionych do rzeczywistych problemów społeczności lokalnej i wskazanie skutecznych kierunków działań dla ich rozwiązania, a także ustalenie układu współpracy instytucjonalnej dla poszczególnych problemów społecznych. W oparciu o diagnozę sytuacji społecznej, została opracowana strategia rozwiązywania problemów społecznych na najbliższe lata, która jest rozwinięciem działań oraz założeń programowych realizowanych w sferze pomocy społecznej. W procesie monitoringu realizacji strategii, kierunki i działania powinny być aktualizowane i dostosowane do zmieniającej się rzeczywistości i otoczenia społeczno-gospodarczego. Przyjęcie strategii stanowi proces otwierający długoterminowe planowanie polityki społecznej.

Strategia jest dokumentem stanowiącym podstawę do podejmowania długofalowych zintegrowanych działań rozwojowych w sferze społecznej oraz wdrażania rozwiązań w postaci programów lokalnych.

Cele i kierunki działań są zgodne ze wskazaniem innych dokumentów o charakterze programowym z obszaru polityki społecznej.

1.2 Podstawy prawne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Murowana Goślina uwzględnia powszechnie obowiązujące przepisy prawa, a powstała w szczególności w oparciu o:

1. przepisy o samorządzie gminnym,
2. przepisy o pomocy społecznej,
3. przepisy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
4. przepisy o świadczeniach rodzinnych,
5. przepisy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
6. przepisy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
7. przepisy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
8. przepisy o przeciwdziałaniu narkomani,
9. przepisy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
10. przepisy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
11. przepisy o postępowaniu administracyjnym,

12. przepisy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
13. przepisy o dodatkach mieszkaniowych,
14. przepisy o systemie ubezpieczeń społecznych,
15. przepisy o postępowaniu w sprawach nieletnich,
16. przepisy o systemie oświaty,
17. przepisy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy.

Na szczeblu lokalnym opierano się na następujących dokumentach:

- ⌚ Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Murowana Goślina na lata 2013-2020,
- ⌚ Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2016,
- ⌚ Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Murowanej Goślinie na lata 2014-2019,
- ⌚ Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok,
- ⌚ Polityka Oświatowa Miasta i Gminy Murowana Goślina na lata 2012 - 2015,
- ⌚ Gminny Program Wspierania Seniorów na lata 2015-2020,
- ⌚ Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2013-2015.

II. CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY

2.1. Dane ogólne.

Położenie

Miejsko-wiejska gmina Murowana Goślina jest jedną z 226 gmin województwa Wielkopolskiego, w tym jedną z 89 gmin miejsko – wiejskich. Położona jest w środkowej części województwa, na północnych obrzeżach powiatu poznańskiego, w odległości 20 km od centrum Poznania. Graniczy z gminami: Skoki, Kiszkowo, Pobiedziska, Czerwonak, Suchy Las, Oborniki, Swarzędz i Rogoźno.

Murowana Goślina stanowi jedną z 17 gmin powiatu poznańskiego. Jej usytuowanie w granicach powiatu obrazuje mapa.

Gmina Murowana Goślina w granicach powiatu poznańskiego oraz w otoczeniu gmin ościennych

Powierzchnia

Gmina Murowana Goślina zajmuje około 17 tys. ha (172,1 km²) powierzchni, co pozwala zaliczać ją do jednej z większych gmin województwa i powiatu - zajmuje 4 pozycję w powiecie i 50 w województwie.

Ludność

Gmina liczy 16 355 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2014 r.) w tym 10 180 zamieszkuje w mieście, pozostałe 6 175 zamieszkuje na terenach wiejskich. Mieszkańcy gminy zamieszkują w 38 zróżnicowanych pod względem demograficznym, gospodarczym i funkcjonalnym jednostkach osadniczych, tworzących układ administracyjno-przestrzenny. Wyróżnia się w nim miasto Murowana Goślina i 37 wsi, w tym 23 wsi sołeckie.

2.2. Infrastruktura społeczna

Ochrona zdrowia

Od 1 grudnia 1999 r. budynek ośrodka zdrowia zlokalizowany przy ul. Dworcowej 10 jest własnością Gminy Murowana Goślina, na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Obornikach a gminą. Od dnia 1 maja 2015 r., podobnie jak innymi budynkami komunalnymi Miasta i Gminy Murowana Goślina zajmuje się spółka komunalna MG Sport i Nieruchomości Spółka z o.o. z siedzibą w Murowanej Goślinie, ul. Mściszewska 10 (budynek Hali Widowiskowo-Sportowej).

W Murowanej Goślinie funkcjonują przychodnie lekarza rodzinnego: przy ul. Dworcowej 10 i przy ul. Krętej 56 na Os. Zielone Wzgórza. Od niedawna funkcjonuje także Zespół Przychodni Specjalistycznych Zdrowie na Osiedlu „Zielone Wzgórza”. W ramach umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia oferuje mieszkańcom gminy bezpłatną pomoc w Poradni Lekarza Rodzinnego. Wkrótce również zostaną otwarte nowe poradnie specjalistyczne.

W nagłych wypadkach mieszkańcy obsługiwani są przez pogotowie ratunkowe w Poznaniu i zespół ratownictwa w Bolechowie. Oprócz

podstawowej opieki zdrowotnej - lekarzy rodzinnych w Murowanej Goślinie funkcjonują też przychodnie specjalistyczne działające w ramach NFZ.

Z budynku Ośrodka Zdrowia przy ul. Dworcowej 10 usunięto podstawowe bariery architektoniczne i organizacyjne dla osób niepełnosprawnych i przystosowano obiekt do obsługi osób niepełnosprawnych w następującym zakresie:

- ⌚ budynek przystosowany do przemieszczenia się osób niepełnosprawnych z poziomu „0” na I i II piętro – winda,
- ⌚ wejście główne i przedsionek- znajduje się na poziomie „0”, bez przeszkód w postaci progów, drzwi automatyczne otwierane na fotokomórkę,
- ⌚ toaleta dla niepełnosprawnych znajduje się na każdym piętrze budynku.

Budynek przychodni przy ul. Krętej umożliwia podjazd do drzwi wejściowych przez osoby niepełnosprawne, drzwi dwuskrzydłowe, szerokość drzwi umożliwia przejazd wózka inwalidzkiego.

Tabela nr 1: Podstawowa opieka zdrowotna - przychodnie lekarza rodzinnego.

Lp.	Nazwa	Adres	Czas pracy
1	Poradnia internistyczna	ul. Dworcowa 10 ul. Kręta 58	poniedziałek – piątek 8.00 – 18.00
2	Poradnia pediatryczna	ul. Dworcowa 10 ul. Kręta 58	poniedziałek – piątek 8.00 – 18.00
3	Pielęgniarki środowiskowo - rodzinne	ul. Dworcowa 10 ul. Kręta 58	poniedziałek – piątek 8.00 – 18.00
4	Położne środowiskowo - rodzinne	ul. Dworcowa 10 ul. Kręta 58	poniedziałek – piątek 8.00 – 18.00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Murowana Goślina.

Tabela nr 2 Poradnie specjalistyczne przyjmujące w ramach NFZ.

Lp.	Poradnia	Nazwa	Adres
1	Chirurgia ogólna	NSZOZ MEDICUS	ul. Dworcowa 10
2	Chirurgia urazowo - ortopedyczna	NSZOZ MEDICUS	ul. Dworcowa 10
3	Dermatologia	NSZOZ MEDICUS	ul. Dworcowa 10
4	Neurologia	NSZOZ MEDICUS	ul. Dworcowa 10
5	Otolaryngologia	NSZOZ MEDICUS	ul. Dworcowa 10
6	Okulistyka	NSZOZ MEDICUS	ul. Dworcowa 10
7	Urologia	NSZOZ MEDICUS	ul. Dworcowa 10
8	Ginekologia - Położnictwo	NSZOZ MEDICUS	ul. Dworcowa 10

9	Ginekologia - Położnictwo	NZOZ EKMED	ul. Kręta 31
10	Gabinety Stomatologiczne	NSZOZ MEDICUS	ul. Dworcowa 10
11	Gabinet Fizjoterapii		ul. Dworcowa 10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Murowana Goślina.

Edukacja

Gmina Murowana Goślina dużą wagę przywiązuje do edukacji. Rozwija się sieć przedszkoli oraz żłobków. Od 1 maja 2014 r. w lokalu użytkowym przy ul. Długiej 9, na osiedlu Zielone Wzgórza swoją działalność rozpoczął żłobek „Wesołe Słoneczko”, natomiast od 1 września 2015 r., przy ul. Gnieźnieńskiej 7- żłobek „Mały Groszek”. Ponadto na terenach wiejskich funkcjonują ogniska przedszkolne: Przedszkole Niepubliczne „Raczek” w Rakowni – prowadzone przez Stowarzyszenie Przyjaciół Rakowni, przedszkole publiczne w Długiej Goślinie i Białężynie, Niepubliczny punkt przedszkolny w Mściszewie – prowadzony przez Stowarzyszenie „Małe jest piękne”. Wszystkie przedszkola publiczne i niepubliczne oraz punkty przedszkolne prowadzone są przez osoby fizyczne lub stowarzyszenia. Na terenie gminy, oprócz gimnazjów i szkół podstawowych działa prowadzony przez powiat Zespół Szkół w którego skład wchodzi: 4-letnie Technikum kształcące w zawodach: technik żywienia i usług gastronomicznych, technik informatyk oraz 3-letnia Zasadnicza Szkoła Zawodowa kształcąca w zawodach: kucharz, mechanik, elektromechanik, blacharz samochodowy, lakiernik, monter mechatronik.

Tabela nr 3 Liczba i struktura szkół oraz przedszkoli (stan na 30.09.2015 r.)

L.p.	Placówki	Liczba – rok szkolny 2015/2016			Powierzchnia m ²
		uczniów	pracowni ków/etat ów nauczycie lskich	oddział ów	
1.	Przedszkole „Promyk” w Murowanej Goślinie	87	7	4	570 całkowita ¹ 168 sale dyd.
2.	Przedszkole „Słoneczko” w Murowanej Goślinie	139	6	6	6 163 całkowita 463 sale dyd.
3.	Przedszkole „Leśne Skrzaty” w Przebędowie	70	4	3	180 sale dyd.

¹ Powierzchnia całego terenu wraz z budynkami; dotyczy wszystkich szkół i przedszkoli w tabeli.

4.	Przedszkole Publiczne „Koniki Polne” w Długiej Goślinie i Białężynie	50	2	2	100 sale dyd.
5.	Przedszkole Publiczne w Łopuchowie	41	6	2	140 sale dyd.
6.	Przedszkole Niepubliczne „Groszek” w Murowanej Goślinie	34	5	3	2050 całkowita 250 sale dyd.
7.	Przedszkole Niepubliczne „Klub Przedszkolaka” w Murowanej Goślinie	69	4	3	400 całkowita 100 sale dyd.
8.	Przedszkole Niepubliczne „Smocze Wzgórze” w Murowanej Goślinie	76	5	3	162 sale dyd.
9.	Przedszkole Niepubliczne „Raczek”	21	3	2	200 całkowita 34 sale dyd.
10.	Niepubliczny Punkt Przedszkolny w Mściszewie	19	1	1	30 sale dyd.
11.	Szkoła Podstawowa nr 1 w Murowanej Goślinie	365	29/30,25	16	6 308 całkowita 898 sale dyd.
12.	Szkoła Podstawowa nr 2 w Murowanej Goślinie	653	47/51,97	26	8 652 całkowita 1 692 sale dydaktyczne
13.	Szkoła Podstawowa w Białężynie	68	15/11,49	6	5 004 całkowita 533 sale dyd.
14.	Szkoła Podstawowa w Łopuchowie	73	13	6	1 064 całkowita 350 sale dyd.
15.	Szkoła Podstawowa w Długiej Goślinie	60	11/10,76	6	16 914 całkowita 479 sale dyd.
16.	Gimnazjum nr 1 w Murowanej Goślinie	230	25/29,02	9	35 360 całkowita 882 sale dyd.
17.	Gimnazjum nr 2 w Murowanej Goślinie	229	25/33,04	9	17 019 całkowita 1 371 sale dydaktyczne
18.	Żłobek „Wesołe Słoneczko” w Murowanej Goślinie	26	7		145,74 całość
19.	Żłobek „Mały Groszek” w Murowanej Goślinie	10	2		100 całość

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Murowana Goślina.

W 2000 roku Rada Miejska oraz Zarząd Miasta i Gminy Murowana Goślina powołał Fundację Edukacyjną im. Jana Pawła II. Celem Fundacji jest

wspieranie edukacji młodzieży, pochodzącej z rodzin wielodzietnych i niezamożnych z gminy Murowana Goślina, poprzez udzielanie stypendiów finansowych w celu umożliwienia odbywania nauki w szkole wyższej. W roku akademickim 2014/2015 stypendium otrzymało 8 młodych ludzi, którzy rozpoczęli naukę na studiach wyższych. Łącznie w latach 2001-2014 Fundacja udzieliła wsparcia 98 młodym mieszkańcom naszej gminy rozpoczynającym studia akademickie.

Kultura

W gminie funkcjonuje Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji w Murowanej Goślinie przy ul. Mściszewskiej 10 oraz filia: Klub Osiedlowy „Zielone Wzgórza”. Mieszkańcom miasta i gminy proponuje różnorodne zajęcia m.in.: klub gier umysłowych, rytmikę, aerobik, naukę języków obcych, warsztaty fotograficzne, pracownię rzeźby i ceramiki, kluby modelarskie, pracownie plastyczne, klub rękodzieła artystycznego. Organizowane są także różnorodne imprezy, m.in. koncerty, konkursy recytatorskie, festiwale, przeglądy, konkursy plastyczne, konkursy przyrodnicze, wystawy, warsztaty, rajdy, turnieje szachowe, a także imprezy sportowe. W Ratuszu mieści się Pracownia Archeologiczna - Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy, a także punkt publicznego dostępu do Internetu i sala, w której organizowane są wystawy oraz spotkania mieszkańców. Biblioteka Publiczna oraz Izba Regionalna Ziemi Goślińskiej przeniesione zostały na ul. Poznańską 16.

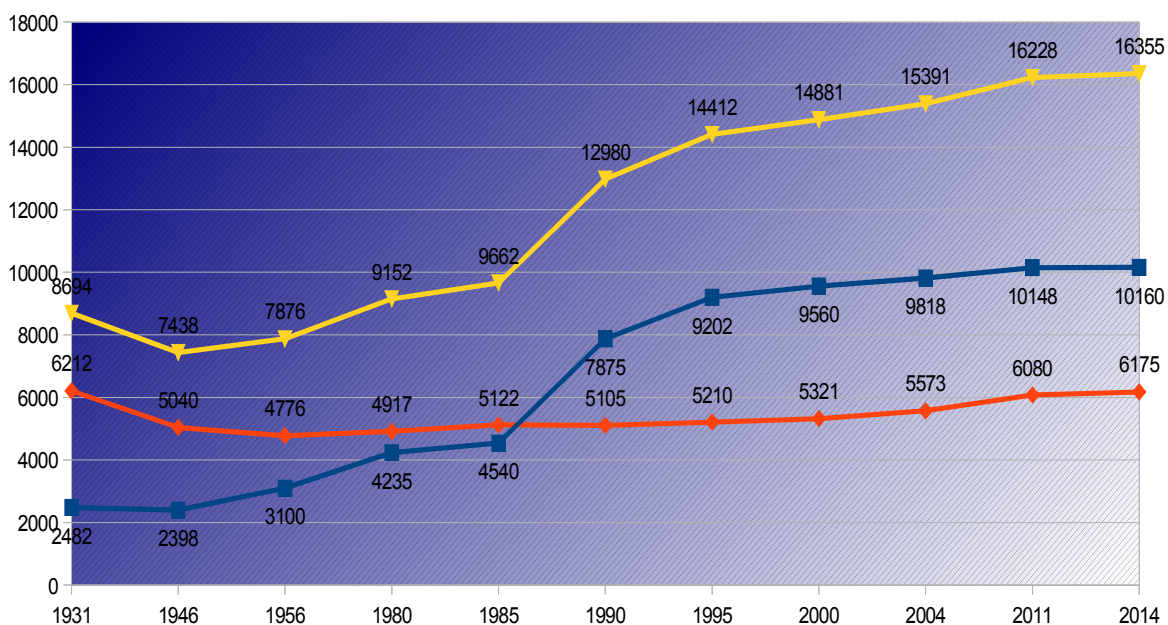
W okresie letnim gmina Murowana Goślina organizuje cykl imprez, aby stworzyć ofertę kulturalną dla mieszkańców i wypoczywających turystów pt. „MUROWANE LATO”, są to m.in.: Targ Wiejski w Boduszewie, Festiwal Musica sacra - Musica profana w Długiej Goślinie, Dożynki Gminne, Jarmark św. Jakuba.

Murowana Goślina słynie z prezentowania wielkich widowisk historycznych. W 2014 r. przy udziale 200 aktorów oraz statystów wystawiono wielkie plenerowe widowisko „Śpiący Rycerze Królowej Jadwigi”, natomiast w 2015 r. „Husaria pod Gnieznem”. Plenerowe widowiska w Murowanej Goślinie miały swój początek w 2009 r. i są sposobem miasta na promocję oraz wykorzystanie walorów turystycznych. Murowana Goślina wzoruje się na francuskim parku historycznym „Puy du Fou”.

2.3. Sfera społeczna

Stan i struktura ludności

W latach 1946-2004 miał miejsce dynamiczny wzrost liczby ludności. Dotyczy to szczególnie terenu miasta. Obrazuje to wykres.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Murowana Goślina.

Na dzień 31.12.2014 r. w gminie Murowana Goślina mieszkało 16 355 osób, w tym:

- ⌚ w mieście 10 180 osób,
- ⌚ na terenach wiejskich 6 175 osób.

W roku 2014 odnotowano 201 urodzeń, w tym:

- ⌚ dziewcząt 103
- ⌚ chłopców 98

Liczba zgonów w 2014 r. wynosiła 115.

Tabela nr 4 Udział poszczególnych grup wiekowych mieszkańców wg stanu na 31.12.2014r.

Ludność wg wieku			
Wiek	Miasto	Wieś	Razem
0 – 18	1998	1449	3447
19 – 65	7353	4136	11489
Powyżej 65	865	546	1411
Razem	10216	6131	16347

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Murowana Goślina.

Jeszcze kilka lat temu cechą, która zdecydowanie odróżniała gminę Murowana Goślina od innych gmin była młodość jej społeczeństwa. Obecnie wśród mieszkańców miasta i gminy Murowana Goślina przeważają osoby w wieku produkcyjnym. Zjawisko to jest spowodowane przede wszystkim dalszym rozwojem osiedla Zielone Wzgórza w Murowanej Goślinie. Duży udział ludności w wieku produkcyjnym oznacza, iż mamy obecnie do czynienia z dużym zapotrzebowaniem na pracę ze strony tych osób. Sytuacja jest tym bardziej trudna, że w tej chwili w całej Polsce na rynek pracy wchodzi pokolenie wyżu demograficznego lat osiemdziesiątych. Perspektywa ta wymaga pewnych działań i podjęcia decyzji o możliwościach lokowania pracowników na lokalnym i regionalnym rynku pracy.

Rynek pracy

W Murowanej Goślinie funkcjonuje tzw. Goślińska Strefa Przemysłowa zlokalizowana przy ul. Polnej. To tam znajduje się większość zakładów dających zatrudnienie nie tylko mieszkańcom gminy. Z dużych zakładów zatrudniających mieszkańców gminy należy wymienić:

- ⌚ Hilding Anders Polska Sp. z o.o. – (szwedzki producent materacy łóżkowych dla firmy Ikea),
- ⌚ zakład produkcyjny Firma Inline Poland sp. z o.o. (producent plastikowych opakowań jednorazowych),

Duża część osób aktywnych zawodowo pracuje w rolnictwie, leśnictwie, doświadczałnictwie: Nadleśnictwo Łopuchówko, Zakład Hodowli Roślin „Smolice” w Przebędowie oraz handlu: Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa „Rolnik”, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Zielone Wzgórza”, banki. Dużym pracodawcą są jednostki samorządowe - Urząd Miasta i Gminy wraz z jednostkami (w tym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Domem Kultury i Biblioteką), placówki oświatowe, przedszkola. W gminie Murowana Goślina istnieją także niewielkie prywatne zakłady zatrudniające do 5 pracowników. Są to przeważnie zakłady z wieloletnią tradycją, zatrudniające mieszkańców Murowanej Gośliny. Ponadto potencjał Strefy Aktywności Gospodarczej miasto chce wzmocnić dodatkowo powstaniem „Inkubatora Przedsiębiorczości”. Gmina stara się również zainteresować potencjalnych inwestorów przez promocję gospodarczą. Dzięki tym działaniom zmniejsza się lokalne bezrobocie. Na terenach wiejskich prowadzenie części gospodarstw rolnych nie pozwala na zaspokojenie podstawowych potrzeb. Niskie dochody

z gospodarstw uzupełniane są w miarę możliwości pracą rolnika lub członków jego rodziny poza gospodarstwem. Tradycyjnym rynkiem pracy dla dużej części mieszkańców Murowanej Gośliny jest Poznań oraz gmina Czerwonak, gdzie w odległości kilku kilometrów od os. Zielone Wzgórza znajdują się fabryki Solaris, El-Cab, Mesko S.A., i Pressa Narzędziownia.

Pomoc społeczna

Ośrodek Pomocy Społecznej funkcjonuje od 1990 roku, zatrudniając obecnie 14 pracowników i 12 osób na umowę zlecenie (w tym opiekunowie osób starszych i niepełnosprawnych, wychowawcy w świetlicach opiekuńczo-wychowawczych, specjaliści świadczący porady w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym dla Uzależnionych i ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy).

Struktura organizacyjna Ośrodka Pomocy Społecznej:

Zadaniem Ośrodka jest kreowanie gminnej polityki społecznej zmierzającej do poprawy warunków życia społeczeństwa oraz pomocy społecznej umożliwiającej osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać samodzielnie.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że główne problemy stanowią:

- ⌚ proces starzenia się społeczeństwa,
- ⌚ niezaspokojone potrzeby osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych,
- ⌚ marginalizacja życia rodzin,
- ⌚ bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- ⌚ uzależnienie od alkoholu,
- ⌚ przemoc w rodzinie (wzrost zgłoszeń dotyczących występowania zjawiska przemocy w rodzinie spowodowany jest większą świadomością społeczeństwa na temat tego problemu).

Tabela nr 5 Przyczyny przyznania pomocy w latach 2010 – 2014

Źródła trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem w wg stanu na 31.12.2014 r.				
	2010	2011	2012	2013	2014
ubóstwo	163	152	159	198	173
Sieroctwo	0	0	0	0	0
Bezdomność	14	10	14	14	16
Potrzeba ochrony macierzyństwa:	73	60	61	53	53
w tym wielodzietność	43	39	30	25	29
Bezrobocie	88	93	100	117	117
Niepełnosprawność	105	86	84	101	111
Długotrwała lub ciężka choroba	116	102	101	121	132
Bezradność dot. spraw opiekuńczo-wychowawczych i socjalno-bytowych:	58	56	51	60	55
w tym rodziny niepełne	41	42	36	47	44
w tym rodziny wielodzietne	16	15	15	8	7
Przemoc w rodzinie	3	2	4	3	6
Alkoholizm	28	22	23	23	28
Narkomania	1	1	1	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu	6	7	3	6	7

zakładu karnego					
Zdarzenie losowe	2	4	2	1	6
Sytuacja kryzysowa	4	1	2	1	3
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	1	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Szczegółnej ochrony wymagają: rodziny wielodzietne, osoby samotnie wychowujące dzieci, osoby starsze oraz niepełnosprawne.

W latach 2008-2014 Ośrodek Pomocy Społecznej realizował projekt systemowy, który był współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt kierowany był do niepracujących kobiet w wieku aktywności zawodowej, zagrożonych wykluczeniem społecznym, które dzięki zdobyciu kwalifikacji zawodowych będą mogły uniezależnić się od świadczeń socjalnych oraz wrócić na rynek pracy. Cele, które zostały osiągnięte przez realizowane projekty, to:

- ⌚ przełamanie barier psychologicznych utrudniających bezrobotnym i nie-aktywnym zawodowo kobietom podjęcie decyzji w znalezieniu pracy,
- ⌚ poprawienie umiejętności w/w kobiet w poruszaniu się po rynku pracy,
- ⌚ nabycie nowych kwalifikacji zawodowych,
- ⌚ rozwój umiejętności wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

W celu ułatwienia dostępu do skorzystania z oferty pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej została stworzona strona internetowa Ośrodka Pomocy Społecznej, która zawiera aktualne informacje o działalności, akty prawne i druki. Siedziba Ośrodka Pomocy Społecznej znajduje się na II piętrze Ośrodka Zdrowia w Murowanej Goślinie. Z budynku usunięto podstawowe bariery architektoniczne i organizacyjne dla osób niepełnosprawnych.

2.4. Strategiczne kierunki rozwoju

Gmina Murowana Goślina ma stanowić ważny ośrodek organizującej się Metropolii Poznań, ma odgrywać rolę lokalnego centrum, w którym świadczone są usługi i realizowane są projekty istotne dla mieszkańców gminy i sąsiednich obszarów. Jednocześnie Murowana Goślina ma się rozwijać jako miasto dobrego życia zgodnie z zasadami ruchu Cittaslow. Taka jest wizja rozwoju i główny cel strategiczny gminy Murowana Goślina.

Ważnym jest, aby gmina była atrakcyjna dla młodych osób, rodzin, przyjazna dla osób starszych i niepełnosprawnych. Strategia rozwiązywania problemów społecznych dąży do poprawy jakości życia mieszkańców.

Opierając się na analizie silnych i słabych stron szeroko pojętego rozwoju gminy, strategia rozwiązywania problemów społecznych drogą diagnozy sfery społecznej wskazuje zasoby i deficyty tego obszaru. Formułuje jednocześnie cele konieczne do osiągnięcia zakładanej poprawy jakości życia mieszkańców. Jej założenia wychodzą naprzeciw potrzebom społecznym, jednakże ich realizacja zależna będzie od współpracy i zaangażowania szerokiego grona osób i podmiotów.

Założenia strategii wyznaczają pewne kierunki działania, ale nie stanowią zamkniętego dokumentu, pozwalając tym samym na wprowadzanie zmian i dostosowywanie tych zapisów do pojawiających się problemów społecznych na terenie miasta i gminy Murowana Goślina.

Cele te obejmują przede wszystkim problemy rodzin, osób pozostających bez pracy, a także osób niepełnosprawnych i starszych oraz osób dotkniętych problemem uzależnień.

III. DIAGNOZA SFERY SPOŁECZNEJ

3.1. Sytuacja rodzin

Rodzina stanowi podstawowe i niezastąpione środowisko, w którym rodzą się i wychowują następne pokolenia. Wypełniając swoją funkcję zwłaszcza wychowawczą rodzina wpływa na „jakość” młodego pokolenia, jego rozwój emocjonalny i intelektualny. Problemy rodzin dotyczą wielu trudności, które pod postacią bezrobocia, niepełnosprawności, alkoholizmu, narkomanii, ubóstwa, sieroctwa, bezdomności oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego wyraźnie utrudniają lub wręcz

uniemożliwiają prawidłowe funkcjonowanie. Podstawową przesłanką wyboru rozwiązań polityki na rzecz poprawy sytuacji rodzin powinien być powszechny szacunek i akceptacja wartości rodzinnych oraz przekonanie, że wydatki na rzecz rodziny wychowującej dzieci stanowią inwestycję, która w przyszłości przyniesie społeczeństwu określone korzyści.

Struktura oddziaływań prorodzinnych w Mieście i Gminie Murowana Goślina.

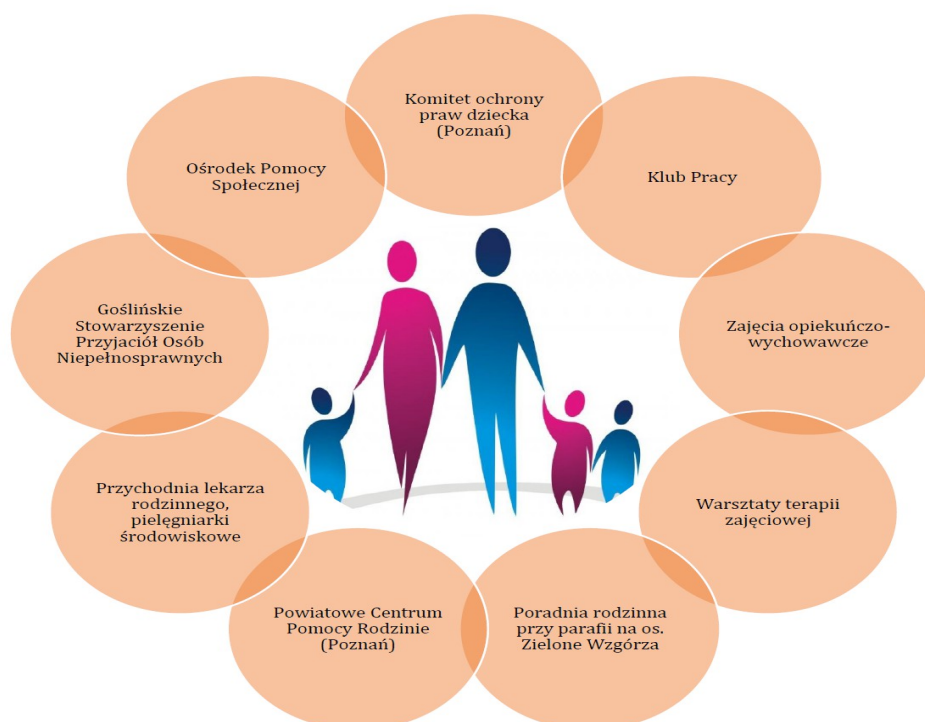

Tabela nr 6 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w latach 2010 – 2014.

stan na 31.12.2014 r.	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba rodzin ogółem	58	56	51	60	55
W tym na wsi	37	32	34	37	32
Liczba osób w rodzinach	245	215	205	203	182

W tym:					
rodziny wielodzietne - ogółem	16	15	15	8	7
w tym – na wsi	11	13	12	7	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

3.2 Bezrobocie

Bezrobocie jest zjawiskiem trudnym do zmierzenia, ponieważ statystyki odnoszą się najczęściej do skali bezrobocia rejestrowanego, ujmując w ten sposób tylko część osób pozostających bez pracy.

Bezrobotnym, zgodnie z definicją ustawową jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu pracy. Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki zwłaszcza w postaci:

- ⌚ dezintegracji rodziny,
- ⌚ zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,
- ⌚ zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

Pomoc dla osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych świadczeniobiorców pomocy społecznej łączy się ze wzrostem zadań i wydatków oraz koniecznością dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb. Podstawowe znaczenie w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia ma praca socjalna oraz działania środowiskowe dotyczące aktywizacji osób bezrobotnych. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na zatrudnienie, jak również technika kontraktu socjalnego, która pozwala na to, by pomoc uzależniona była i stymulowała aktywność osoby bezrobotnej i jego rodziny.

Tabela nr 7 Liczba osób zarejestrowanych w latach 2010-2014

Stan na 31.12	bezrobotni ogółem	w tym		
		kobiety	mężczyźni	z prawem do zasiłku
rok 2010	306	179	127	90

rok 2011	315	185	130	93
rok 2012	443	250	193	124
rok 2013	398	223	175	100
rok 2014	317	186	131	71

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu.

Z danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy wynika, że na dzień 31.12.2014 z terenu gminy Murowana Goślina zarejestrowanych było ogółem 317 bezrobotnych, w tym:

kobiety	186 osób,
mężczyźni	131 osób,
osoby w wieku do 24 lat	36 osoby,
osoby pow. 50 roku życia	105 osób,
niepełnosprawni	25 osób,
pobierający zasiłki	71 osoby
długotrwale bezrobotni	63 osoby.

Liczba bezrobotnych w gminie, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Poznaniu wyniosła na koniec 2014 roku 317 osób, natomiast liczba bezrobotnych na koniec 2012 roku wynosiła 443, zatem liczba osób pozostających bez pracy znacznie zmalała i utrzymuje się na podobnym poziomie jak na początku analizowanego okresu. Wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych 59% stanowiły kobiety, których sytuacja na rynku pracy jest specyficzna (zróżnicowanie wiekowe, wykształcenie, stan cywilny) i tym samym trudniejsza niż mężczyzn. Z prawem do zasiłku, na koniec 2014 roku pozostawały 71 osób bezrobotnych. Pojawienie się w 2012 roku większej liczby bezrobotnych w stosunku do lat ubiegłych spowodowane jest kryzysem gospodarczym, który dotknął też Murowaną Goślinę, były zwolnienia grupowe, część z firm ograniczyła zatrudnienie. Szczególnie niekorzystnym zjawiskiem jest także wzrost liczby osób zwalnianych z przyczyn dotyczących zakładów pracy.

Dzięki inicjatywie władz gminy Murowana Goślina, Centrum Edukacji i Pracy, NSZZ „Solidarność”, oraz Powiatowego Urzędu Pracy od grudnia 2002 r. działał Klub Pracy OHP. Od 2013 r. Klub Pracy funkcjonuje w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej. Działalność Klubu obejmuje pozyskiwanie ofert pracy stałej i dorywczej, organizowanie mini giełd pracy z pracodawcami i bezrobotnymi. Klub dzięki swym działaniom ułatwia kontakt pomiędzy

przedsiębiorcami zgłaszającymi chęć zatrudnienia a osobami zarejestrowanymi w Klubie. Prowadzone jest doradztwo zawodowe oraz pośrednictwo pracy, które przyczynia się do rozpoznania lokalnych potrzeb rynku pracy, a tym samym zapobiegania poszerzającemu się bezrobociu. Pracownik socjalny prowadzący Klub w bazie danych gromadzi informacje o osobach poszukujących pracy oraz o ofertach pracy co pozwala kojarzyć potencjalnego pracownika z pracodawcą.

Oferty pracy wywieszane są w gablocie informacyjnej. Organizowane są kursy oraz warsztaty dla osób aktywnie poszukujących pracy, które obejmują m.in. przygotowanie dokumentów aplikacyjnych, zasady asertywnego zachowania, techniki autoprezentacji, świadomość swoich mocnych stron. W Klubie Pracy od początku jego działalności, czyli od 2002 roku zarejestrowano ponad 3 061 osób z czego w roku 2014 zarejestrowano 263 osoby z miasta i gminy Murowana Goślina, w 2014 roku zatrudnienie znalazło 18 osób.

Jedną z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu, z której korzysta miasto i gmina Murowana Goślina jest umożliwienie doskonalenia kwalifikacji zawodowych absolwentom różnego typu szkół poprzez staże absolwenckie. Ośrodek Pomocy Społecznej jak i Urząd Miasta i Gminy, w trakcie odbywania stażu przez absolwenta, ma możliwość sprawdzenia jego przydatności zawodowej. Absolwent odbywa staż na podstawie umowy zawartej przez Powiatowy Urząd Pracy z pracodawcą. Staże dają absolwentom możliwość zaprezentowania swoich umiejętności oraz pozyskania doświadczenia zawodowego. Korzyści są także po stronie pracodawcy, gdyż zatrudniając absolwentów ma do dyspozycji ludzi młodych, otwartych na wiedzę, pełnych zapału i energii. Ośrodek Pomocy Społecznej od 2007 roku organizuje staże, do końca 2014 roku skorzystało z nich 11 stażystów, z czego trzy osoby zostały zatrudnione. W Urzędzie Miasta i Gminy od 2007 do 2014 roku ze staży skorzystało 23 osoby z czego zostało zatrudnionych 10 osób.

Tabela nr 8 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w latach 2010 – 2014

stan na 31.12.	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba rodzin ogółem	88	93	100	117	117

W tym na wsi	47	44	52	58	56
Liczba osób w rodzinach	269	280	309	312	286

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

3.3 Bezdomność

Osobą bezdomną w Polskim porządku prawnym jest osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy, niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Wpływ na powstawanie zjawiska bezdomności ma wiele czynników, wśród których do najważniejszych należą: czynniki społeczno-ekonomiczne, czynniki związane z patologiami i chorobami, czynniki natury prawno-administracyjnej oraz czynniki psychologiczne.

Na terenie miasta i gminy Murowana Goślina zjawisko bezdomności występuje w postaci marginalnej. Do grona tak opisywanych ludzi zalicza się 10 osób, które z uwagi na niską skalę zjawiska bezdomności mają zagwarantowaną pomoc i wsparcie. Większość z tych osób nie pochodzi z terenu miasta i gminy Murowana Goślina, tylko są to mieszkańcy Ośrodka Wychodzenia z Bezdomności „New Life Center” w Długiej Goślinie. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, gmina ma obowiązek zapewnienia osobom bezdomnym schronienia, posiłku i ubrania.

W miejscowości Długa Goślina znajduje się Ośrodek Wychodzenia z Bezdomności „New Life Center”, otwarty w maju 2006. Powstał on z myślą pomocy osobom wykluczonym społecznie, bezdomnym i wychodzącym z zakładów penitencjarnych, pragnącym odnaleźć swoje miejsce w społeczeństwie i wykazującym chęć zmiany dotychczasowego życia. Ośrodek posiada kadrę terapeutów wraz z psychologiem, pracownikiem socjalnym i pielęgniarką. W chwili obecnej dysponuje 14-15 miejscami. W najbliższej przyszłości planowana jest budowa budynku edukacyjnego. Jest to Ośrodek o charakterze zamkniętym. Z osobami pragnącymi podjąć terapię przeprowadzane są rozmowy kwalifikacyjne, które decydują o przyjęciu do Ośrodka. Uczestnicy uczą się nowego podejścia do życia, dyscypliny

i rutynowego wypełniania codziennych obowiązków, odpowiedzialności i rzetelności. W ramach programu przeprowadzane są lekcje angielskiego, nauka obsługi komputera, lekcje w zakresie wykonywania prac budowlanych, podstawy mechaniki samochodowej. Uczestnicy programu mają zapewniony nocleg, posiłki, opiekę medyczną i socjalną przez cały okres programu. Ośrodek działa przy Fundacji „Bread Of Life”, którego misją jest pomaganie, wspieranie oraz aktywizowanie osób, które z różnych powodów znajdują się na marginesie życia społecznego i ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie same powrócić do społeczeństwa i normalnego życia. Ośrodek Pomocy Społecznej ściśle współpracuje z Fundacją „Bread Of Life” w działaniach zmierzających do poprawy warunków socjalno-bytowych mieszkańców gminy Murowana Goślina. Obecnie gmina ponosi koszty pobytu w schronisku za 8 podopiecznych.

Tabela nr 9 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezdomności w latach 2010 - 2014.

stan na 31.12.	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba rodzin ogółem	14	10	14	14	16
W tym na wsi	8	4	5	7	7
Liczba osób w rodzinach	16	10	15	15	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

3.4 Uzależnienia: Alkoholizm i Narkomania

Alkoholizm

Alkoholizm jest zjawiskiem, które dotyka wielu mieszkańców naszej gminy w różnym wieku, niezależnie od miejsca zamieszkania, płci, wykształcenia. Proces wychodzenia z uzależnienia jest długotrwały, jednak daje możliwość powrotu do trzeźwego życia. Alkoholizm jest szczególnie drastycznym problemem w naszym kraju. Każdy człowiek uzależniony od alkoholu ma prawo do pomocy prawnej, socjalnej, psychologicznej i medycznej, bez naruszenia jego godności osobistej. Nadużywanie alkoholu jest przyczyną powstawania innych problemów: zdrowotnych oraz problemów materialnych, zawodowych i wychowawczych. Powoduje zaburzenie relacji

między członkami rodziny. Alkohol sprzyja występowaniu agresji, stosowaniu przemocy wobec członków rodziny, stosowaniu niewłaściwych metod wychowawczych wobec dzieci, kryzysowi a nawet rozpadowi rodziny. W rodzinach długotrwale nadużywających alkohol często wzorzec picia powielają dzieci. Niepokojącym zjawiskiem jest fakt wzrastania liczby osób uzależnionych i obniżania się wieku osób sięgających po alkohol. Coraz częściej interwencja w leczeniu alkoholizmu rozpoczyna się od nieuzależnionych członków rodzin uwikłanych w problem alkoholowy.

Tabela nr 10 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu i w latach 2010 - 2014.

stan na 31.12.	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba rodzin ogółem	28	22	23	23	28
W tym na wsi	12	12	15	14	15
Liczba osób w rodzinach	73	45	61	38	59

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy. Kluczowym dokumentem na podstawie, którego prowadzona jest realizacja działań jest Gminy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalony corocznie przez Radę Miejską. Przy Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powoływana przez Burmistrza Miasta i Gminy. W rejestrach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych figuruje 287 osób (wg stanu na 31.10.2014r.) zgłoszonych przez członków rodziny, pracowników socjalnych, policję i inne osoby celem rozpoczęcia procedury zobowiązania do leczenia uzależnienia. W 2014 roku wpłynęły 23 wnioski o wszczęcie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego.

Tabela nr 11 Procedura postępowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2010-2014.

GKRPA	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba złożonych wniosków o wszczęcie procedury	16	10	15	14	23

zobowiązania do leczenia uzależnienia od alkoholu					
Liczba osób zmotywowanych do dobrowolnego poddania się leczeniu odwykowemu	3	3	3	3	4
Osoby skierowane na badanie przez biegłych	21	18	10	6	32
Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu uzależnienia.	9	20	8	12	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GKRPA w Murowanej Goślinie.

Gminna Komisja zaopiniowała 40 wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (w tym 17 na sprzedaż jednorazową). Na terenie gminy znajdują się 63 punkty sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 9 w których sprzedaje się alkohol do spożycia w miejscu sprzedaży. Biorąc pod uwagę ogólną liczbę mieszkańców 16 355 w stosunku do liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych, wynika, że na jeden punkt sprzedaży przypada 259 mieszkańców.

Tabela nr 12 Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Murowana Goślina.

Rodzaj zezwolenia	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba zezwoleń na sprzedaż alkoholu do spożycia poza miejscem sprzedaży	36	50	76	75	74
Liczba zezwoleń na sprzedaż alkoholu do spożycia na miejscu sprzedaży	7	13	9	11	13
Liczba zezwoleń jednorazowych na sprzedaż alkoholu	16	22	19	11	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy w Murowanej Goślinie.

Wielkość środków uzyskanych przez Gminę w roku 2014 z tytułu wydanych zezwoleń wyniosła 282 112,29 zł.

Narkomania

Narkomania - potoczne określenie odnoszące się do uzależnienia od grupy substancji o silnym działaniu psychoaktywnym, które mogą być pochodzenia naturalnego lub syntetycznego wpływających na czynność mózgu.

Od początku lat dziewięćdziesiątych obserwujemy w naszym kraju znaczny wzrost rozmiarów problemu narkotyków. Szybko zwiększało się rozpowszechnienie eksperymentalnego i okazjonalnego używania substancji nielegalnych wśród młodzieży. Pojawiły się pierwsze sygnały zainteresowania narkotykami wśród dorosłych. Rosły w znacznym tempie wskaźniki narkomanii rozumianej jako regularne używanie narkotyków powodujące poważne problemy. Jednym z najczęściej stosowanych działań mających na celu przeciwdziałanie narkomanii i ich ograniczenie jest profilaktyka, która ma na celu m.in. informowanie o ich szkodliwych następstwach. Programy profilaktyczne powinny informować o mechanizmach uzależnienia, zwracać uwagę na umiejętność odpowiedzialnego podejmowania decyzji, a także umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych.

Zadania Przeciwdziałania Narkomanii realizowane są w postaci Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Murowanej Goślinie na lata 2014-2019. Program dostosowany jest do specyfiki problemów narkomanii i uwzględnia lokalne możliwości pomocy. W 2013 roku na terenie Gminy Murowana Goślina zostały przeprowadzone badania nt. „Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych”. Wśród badanych dorosłych, 18% respondentów zna osoby zażywające narkotyki. Tylko 10% osób wśród młodych ludzi przyznało się, że miało kontakt z narkotykami. Wśród badanych dorosłych 76% osób przyznało, że nie zna miejsc w których można kupić narkotyki natomiast pozostałe 22 % wie gdzie i u kogo można kupić środki odurzające. Z danych Komisariatu Policji wynika, że w 2014 roku odnotowano posiadanie narkotyków u 6 osób. W 2014 roku terapeuta ds. narkomanii udzielił 26 porad indywidualnych oraz przeprowadził 4 rozmowy telefoniczne.

Tabela nr 13 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu narkomani w latach 2010 - 2014.

stan na 31.12.	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba rodzin ogółem	1	1	0	1	1
W tym na wsi	0	0	0	1	1
Liczba osób w rodzinach	1	1	0	3	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Przemoc w rodzinie

Bardzo ważną kwestią jest stworzenie jednolitego i wielopoziomowego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie z naciskiem na skuteczną ochronę ofiar przemocy, rozwój profilaktyki jako formy zapobiegania przemocy w rodzinie oraz zmianę podejścia społeczeństwa do tego problemu.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy istnieje od 2008 roku. Został opracowany z myślą o tworzeniu i rozwijaniu spójnego i wielopoziomowego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie poprzez stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia dla osób zagrożonych bądź uwikłanych w zjawisko przemocy. W 2008 roku został powołany Interdyscyplinarny Zespół do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W latach 2008 – 2009 zespół objął opieką 9 osób, z tego 3 rodziny objęte są w dalszym ciągu opieką. Zadania zespołu to prowadzenie zintegrowanych działań specjalistów różnych służb w zakresie zwalczania i zapobiegania zjawisku przemocy w rodzinie, diagnozowanie zjawiska w konkretnym przypadku, a także rozpowszechnianie materiałów i ulotek informacyjnych.

Pod koniec 2011 roku w związku z nowelizacją ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie został powołany Zespół Interdyscyplinarny. Celem działania powołanego Zespołu jest w szczególności: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli instytucji zaproszonych do uczestnictwa w Zespole oraz specjalistów pracujących w lokalnych grupach roboczych, wypracowanie metod i form pomocy, inicjowanie nowych

rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W skład Zespołu wchodzi: pracownicy socjalni, kuratorzy, policjanci, pracownicy oświaty oraz pracownicy służby zdrowia. Cykliczne spotkania zespołu pozwalają na szybką reakcję w sytuacji niepokojących sygnałów.

Pozwala to zapobiec głębokiemu kryzysowi, który może prowadzić do odebrania dzieci rodzinie.

Z danych Komisariatu Policji w Murowanej Goślinie wynika, że w 2014 roku funkcjonariusze przeprowadzili 154 interwencje domowe.

W trakcie interwencji powzięto podejrzenia popełnienia przestępstwa z art. 207 Kodeksu karnego, tj. znęcania się, w wyniku których wszczęto postępowania karne. Szczegółowe dane odnośnie wszczętych postępowań przedstawia tabela nr 14.

Tabela nr 14 Wszczęte postępowania.

Wszczęte postępowania w związku z art. 207 KK	w tym				
	2010	2011	2012	2013	2014
Wszczęcie sprawy	11	7	4	10	13
Wniesienie aktu oskarżenia	7	1	2	9	6

Źródło: Dane z Komisariatu Policji w Murowanej Goślinie.

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii są wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Zasoby służące realizacji działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Uzależnionych i ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy

Aktualnie na terenie gminy Murowana Goślina działa Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Uzależnionych i ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy, prowadzący działalność edukacyjną, profilaktyczną, interwencyjną i diagnostyczną. Punkt kieruje swoje działania zarówno do osób

pijących szkodliwie, uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem jak i członków ich rodzin, oraz ofiar i sprawców przemocy. Z oferty Punktu mogą korzystać również osoby, które w swojej pracy stykają się z osobami uzależnionymi, lub zagrożonymi wystąpieniem patologii czy członkami ich rodzin, konsultując się z innymi specjalistami i korzystając z zasobów bibliotecznych. Żadna z usług Punktu nie wiąże się z wydatkami finansowymi dla korzystających, jego statutowym celem jest przede wszystkim:

- ⌚ zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz członków ich rodzin (współuzależnienie),
- ⌚ udzielanie rodzinom, w których występują problemy z uzależnieniem pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- ⌚ prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej,
- ⌚ udostępnianie materiałów edukacyjnych: prowadzenie biblioteczki profilaktycznej,
- ⌚ prowadzenie bazy danych instytucji, placówek, stowarzyszeń zajmujących pomocą uzależnionym i ich rodzinom,
- ⌚ prowadzenie telefonu zaufania,
- ⌚ wspomaganie działań instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień i przemocy domowej.

W Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym dla Uzależnionych i ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy porad udzielają następujący specjaliści:

- ⌚ psycholog ds. uzależnień,
- ⌚ psycholog rodzinny,
- ⌚ prawnik,
- ⌚ terapeuta ds. uzależnień od alkoholu,
- ⌚ terapeuta ds. współuzależnienia,
- ⌚ terapeuta ds. uzależnień od narkotyków.

Na terenie gminy Murowana Goślina działają trzy grupy wsparcia dla uzależnionych:

- ⌚ w Ośrodku Pomocy Społecznej przy ul. Dworcowej 10 w Murowanej Goślinie,

- ⌚ Grupa Anonimowych Alkoholików przy Parafii Rzymsko-Katolickiej pod wezwaniem św. Tymoteusza w Białężynie,
- ⌚ Grupa Anonimowych Alkoholików przy Parafii Rzymsko-Katolickiej pod wezwaniem Najwyższego Arcykapłana Jezusa Chrystusa w Murowanej Goślinie.

Funkcjonuje też grupa wsparcia dla współuzależnionych działająca przy Ośrodku Pomocy Społecznej, ul. Dworcowa 10 w Murowanej Goślinie.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii prowadzone są zajęcia opiekuńczo-wychowawcze zapewniające wsparcie dzieciom z rodzin zagrożonych bądź uwikłanych w sytuację uzależnienia od alkoholu.

Zajęcia Opiekuńczo-wychowawcze o charakterze profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy:

- ⌚ Pałac w Przebędowie (25 uczestników),
- ⌚ MGOKIR w Murowanej Goślinie (15 uczestników),
- ⌚ Świetlica Wiejska w Uchorowie (26 uczestników),
- ⌚ SP w Długiej Goślinie (30 uczestników),
- ⌚ SP nr 1 Murowanej Goślinie (18 uczestników),
- ⌚ Parafia pw. Najwyższego Arcykapłana Jezusa Chrystusa (20 uczestników).

3.5 Ubóstwo

W każdym społeczeństwie obok ludzi, którzy są w stanie zaspokoić wszystkie swoje potrzeby, istnieją też ludzie, których nie stać na zaspokojenie nawet najbardziej elementarnych potrzeb. Ubóstwo jest zatem czymś realnym – przybiera różne oblicza – może chodzić o bardzo niskie dochody, złe odżywianie, niski standard mieszkania, brak miejsca do zamieszkania, brak opieki zdrowotnej.

Ubóstwo jest zjawiskiem złożonym, posiadającym zarówno aspekty ilościowe (np. wskaźnik dochodu uzyskiwanego przez gospodarstwa domowe), jak i jakościowe (np. inne wskaźniki sytuacji materialnej – posiadanie rozmaitych dóbr, dostępność do takich społecznie istotnych wartości, jak wykształcenie, opieka medyczna, możliwości korzystania z różnych form wypoczynku, rozrywki itp.). Ustalanie linii ubóstwa, a więc

osób, które z tego powodu kwalifikują się do uzyskania wsparcia z systemu pomocy społecznej, opiera się w zasadzie na oszacowaniu bieżących dochodów danego gospodarstwa czy osoby. Należy zatem pamiętać, że używając terminu ubóstwa, jesteśmy w stanie wskazać nie tyle gospodarstwa domowe, czy osoby żyjące w sferze ubóstwa, ale żyjące w tzw. strefie niskich dochodów. Ubóstwo jest dopiero efektem długotrwałego utrzymywania się w strefie niskich dochodów.

Ustawa o pomocy społecznej definiuje ubóstwo na podstawie znalezienia się dochodu rodziny na tzw. minimum socjalnym. Ośrodek Pomocy Społecznej jest zobowiązany do pomocy tym osobom i rodzinom, których miesięczny dochód nie przekracza kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej wyznaczonej na podstawie minimum socjalnego przy jednoczesnym występowaniu jednej z przesłanek takich jak bezrobocie, trudna sytuacja życiowa.

Poważny spadek dochodów z największą siłą dotknął rodziny z dziećmi na utrzymaniu oraz rodziny dotknięte problemem niepełnosprawności lub problemami z obszaru uzależnień. Zjawisko ubóstwa pojawia się w wielu rodzinach, wśród młodej i aktywnej zawodowo populacji a także dotknęło dzieci. Od 2010 roku liczba rodzin i osób korzystających z pomocy z tytułu ubóstwa z roku na rok malała, gwałtowny wzrost nastąpił w 2013 roku i utrzymuje się na podobnym poziomie. Ubóstwo dotyczy zwłaszcza rodzin o licznym potomstwie. Grupą najbardziej narażoną na ubóstwo są dzieci w wieku do 15 lat. Dzieci w rodzinach biednych bywają niedożywione i pomimo znacznego udziału wydatków na żywność, ilościowe i jakościowe spożycie artykułów żywnościowych odbiega w nich od norm minimalnych. W celu złagodzenia skutków ubóstwa wśród najmłodszych grup społeczeństwa Ośrodek Pomocy Społecznej podjął akcję dożywiania dzieci z rodzin najuboższych w szkołach.

W 2014 roku z pomocy w formie dożywiania skorzystało 108 dzieci.

W 2014 roku Ośrodek Pomocy Społecznej objął pomocą z tytułu ubóstwa 173 rodziny, w skład tych rodzin wchodziły 424 osoby.

Tabela nr 15 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w latach 2010 – 2014.

stan na 31.12.	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba rodzin ogółem	163	152	152	198	173
W tym na wsi	85	69	80	98	86
Liczba osób w rodzinach	489	431	441	513	424

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie

3.6 Niepełnosprawność

Spółeczeństwo składa się z ludzi o różnej sprawności fizycznej, psychicznej i intelektualnej w różnym wieku, z różnymi potrzebami i możliwościami poruszania się i wykonywania potrzebnych czynności w otaczającym środowisku. Znaczną grupę stanowią osoby niepełnosprawne. Osoby te mają duże problemy w aktywnym uczestnictwie w życiu swoich społeczności, szczególnie w gminach miejsko-wiejskich. Na ich sytuację życiową wpływają również mniejsze niż w dużych miastach możliwości aktywizacji zawodowej. Ograniczenia wynikające z niepełnosprawności utrudniają lub uniemożliwiają podjęcie zatrudnienia w tradycyjnym systemie organizacji pracy. Przyczyny niepełnosprawności są bardzo zróżnicowane, indywidualne. Niepokojący jest fakt, iż z każdym rokiem wzrasta procent niepełnosprawnych, także tych z zaburzeniami psychicznymi. Największy odsetek osób niepełnosprawnych dotyczy grupy opisywanej jako niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym, zaś natężenie tego zjawiska nasila się z wiekiem - najwięcej osób niepełnosprawnych jest w wieku 45 lat i więcej. Osoby niepełnosprawne napotykają liczne przeszkody związane z samodzielnym funkcjonowaniem. Są to problemy spotykane w życiu codziennym, w rodzinie, w pracy, w urzędach, na ulicy, przybierające postać barier: architektonicznych, psychicznych, materialnych, prawnych czy społecznych. Od stopnia niepełnosprawności zależy czy osoba niepełnosprawna osiągnie odpowiednie wykształcenie, uzyska zatrudnienie, zapewni sobie materialne warunki życia, dostęp do infrastruktury medycznej i rehabilitacyjnej, do systemu edukacji i kultury.

Niepełnosprawność jest powodem korzystania z pomocy społecznej oraz innych form pomocy ze strony powołanych do tego podmiotów. Ośrodek

Pomocy Społecznej w 2014 roku przyznał pomoc z tytułu niepełnosprawności 114 rodzinom, w skład których wchodziło 331 osób.

Tabela nr 16 Liczba rodzin i osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w latach 2010 – 2014.

stan na 31.12.	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba rodzin ogółem	105	86	81	107	114
W tym na wsi	43	29	38	48	50
Liczba osób w rodzinach	272	210	239	311	331

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

W Murowanej Goślinie działa Goślińskie Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych. Celem działalności Stowarzyszenia jest niesienie pomocy we wszystkich dziedzinach życia osobom z niepełnosprawnością intelektualną, ruchową, sprzężoną oraz ich rodzinom lub opiekunom. Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez organizowanie oraz prowadzenie działalności: rehabilitacyjnej, terapeutycznej, leczniczej, edukacyjnej, kulturalnej, integracyjnej i rekreacyjnej dla osób niepełnosprawnych, a także zapewnienie pomocy prawnej, materialnej, lekarskiej. Udziela informacji w zakresie problematyki środowiska osób niepełnosprawnych, inspirowanie i popiera badania naukowe sprzyjające postępowi w dziedzinie rehabilitacji psychofizycznej i adaptacji społecznej osób niepełnosprawnych, prowadzi szkolenia kadr oraz rodzin pod kątem rehabilitacji i edukacji.

Od 14 grudnia 2014 r. na terenie gminy Murowana Goślina funkcjonują Warsztaty Terapii Zajęciowej. Warsztat jest finansowany ze środków PFRON i Powiatu Poznańskiego. Ze wsparcia rehabilitacyjno-terapeutycznego korzysta obecnie 20 uczestników z niepełnosprawnością intelektualną oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi (troje uczestników porusza się na wózku inwalidzkim). Jest pracownia teatralno-muzyczna, ogrodnicza, rzemiosł różnych (artystyczna) i gospodarstwa domowego. Oprócz aktywizacji w pracowniach terapeutycznych osoby niepełnosprawne korzystają z ćwiczeń pod okiem rehabilitanta oraz z konsultacji psychologa.

W 2014 roku świadczenia rodzinne z tytułu zwiększonych potrzeb osób niepełnosprawnych tzw. zasiłek pielęgnacyjny wypłacone były w kwocie 449 514,00 zł, co daje łącznie 2 938 wypłaconych świadczeń. Natomiast świadczenie z tytułu rezygnacji z zatrudnienia na rzecz sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną otrzymało 56 osób, łącznie wypłacono 628 świadczeń w kwocie 441 779,00 zł.

Struktura oddziaływań skierowanych w stronę osób niepełnosprawnych miasta i gminy Murowana Goślina

3.7 Zagrożenie bezpieczeństwa publicznego.

Jednym z kluczowych problemów wpływających na jakość życia w gminie Murowana Goślina jest stan bezpieczeństwa publicznego.

Według stanu na koniec 2014 roku w Komisariacie Policji w Murowanej Goślinie pracuje 18 osób wraz z komendantem. W gminie Murowana Goślina od 2005 roku rozpoczęła funkcjonowanie Straż Miejska, na koniec 2014 roku w składzie 2 strażników miejskich wraz z komendantem. Jednym z najważniejszych zadań Straży Miejskiej są działania prewencyjne mające na

celu zapobieganie przestępstwom i wykroczeniom m.in. włamania, dewastacje, niszczenie mienia. Zadania te realizowane są poprzez pełnienie służby patrolowej zarówno samodzielnie jak i wspólnie z Policją i Strażą Leśną.

Tabela nr 17 Statystyka ujawnionych przestępstw i wykroczeń na terenie Miasta i Gminy (stan na 31.12.2014 r.)

Lp.	Rodzaj przestępstwa i wykroczenia	Liczba
1	Spożywanie alkoholu w miejscu zabronionym	46
2	Wykroczenia drogowe	42
3	Naruszenia ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie	15
4	Niezachowanie środków ostrożności w trzymaniu zwierząt	9
5	Zaśmiecanie miejsc publicznych	7
6	Zakłócanie porządku publicznego	6
7	Wybryki nieobyczajne	2
8	Naruszenie ustawy o ochronie zwierząt	2
9	Pozostałe wykroczenia	3

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej w Murowanej Goślinie.

Straż Miejska zabezpiecza również imprezy odbywające się na terenie gminy, dba o porządek w gminie, kontroluje umowy na wywóz nieczystości stałych, oraz płynnych chcąc w ten sposób zapobiegać powstawaniu dzikich wysypisk i zanieczyszczaniu środowiska. Strażnicy miejscy zajmują się także ściganiem osób nietrzeźwych i spożywających alkohol w miejscach publicznych. W kręgu zainteresowań Straży Miejskiej jest także przestrzeganie zasad bezpieczeństwa przy trzymaniu zwierząt, w szczególności psów, oraz przepisów ustawy o ochronie zwierząt. Straż Miejska zajmuje się również nieprawidłowo parkującymi pojazdami, oraz kontrolą prędkości w szczególnie niebezpiecznych miejscach – przy pomocy fotoradaru.

Straż Miejska w 2014 roku przeprowadziła 374 interwencji i zastosowała następujące sankcje:

- ⌚ 103 nałożone mandaty karne,
- ⌚ 2 wnioski o ukaranie sporządzonych do Wydziału Karnego Sądu Rejonowego,
- ⌚ 28 innych sankcji w tym pouczenia.

3.8 Pomoc społeczna

Celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Prawo do świadczeń z pomocy społecznej uwarunkowane jest wykazaniem się własną aktywnością w zakresie zaspokajania swych potrzeb życiowych. Pomoc społeczna nie może stanowić stałego źródła utrzymania, zwłaszcza, jeśli chodzi o osoby, które mają wszelkie warunki ku temu, aby podjąć pracę. Zakłada się, że winna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego uaktywnienia się osoby korzystającej ze świadczeń, a także jej integracji ze środowiskiem. Adresatami pomocy społecznej są obywatele Polski i cudzoziemcy posiadający prawo stałego pobytu lub status uchodźcy, zamieszkujący i przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Osoby i rodziny, które korzystają z pomocy społecznej obowiązane są do współudziału w rozwiązywaniu swoich trudnych sytuacji życiowych przy wsparciu ze strony pracownika socjalnego.

Wysoce niepokojące jest także trwałe uzależnienie się od pomocy społecznej i niechęć do podejmowania osobistej odpowiedzialności za los własny i własnej rodziny, prowadzące do wykorzystania pomocy społecznej i instytucji gminnych, jako naturalnego i należnego sposobu świadczeń ze strony społeczeństwa.

Jednym z głównych celów prowadzonej polityki społecznej powinno być zatem wyrobienie umiejętności społecznych w takim zakresie, aby mieszkańcy potrafili samodzielnie rozwiązywać pojawiające się przed nimi problemy i zagrożenia, a instytucje państwowe i samorządowe winny pełnić wobec jednostek, rodzin i organizacji społecznych jedynie rolę pomocniczą.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- ⌚ przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- ⌚ pracy socjalnej,
- ⌚ prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- ⌚ analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- ⌚ realizacji zadań wynikających z rozeznania potrzeb społecznych,
- ⌚ rozwijaniu nowych form pomocy społecznej w samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Świadczenia pomocy społecznej udzielane są na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela bądź innej osoby, za zgodą zainteresowanego, lub na wniosek przedstawiciela ustawowego. Pomoc może być także udzielona z urzędu. Rodzina lub osoba zgłasza się po pomoc do ośrodka pomocy społecznej w miejscu zamieszkania. Decyzje o przyznaniu lub odmowie przyznania pomocy wymagają przeprowadzenia uprzednio wywiadu środowiskowego /rodzinnego/ przez pracownika socjalnego.

Zasady przyznawania pomocy społecznej.

Pomocy społecznej, na zasadach określonych w ustawie, udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Świadczenia pomocy społecznej.

Zgodnie z zapisem art. 36 ustawy o pomocy społecznej, świadczeniami z pomocy społecznej są: świadczenia pieniężne i świadczenia niepieniężne. Do pomocy finansowej zaliczamy: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy, zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie się, pomoc dla rodzin zastępczych, pomoc na usamodzielnienie się oraz na kontynuowanie nauki, świadczenia pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla uchodźców. Natomiast do świadczeń niepieniężnych: pracę socjalną, bilet kredytowy, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne, pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie się, sprawienie pogrzebu, poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia, mieszkanie chronione, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,

opiekę i wychowanie w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo-wychowawczej, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych, szkolenia, poradnictwo rodzinne i terapia rodzinna prowadzone przez ośrodki adopcyjno-opiekuńcze. Ponadto ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku określa szczegółowo zakres zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Ośrodek Pomocy Społecznej szczególnie nacisk kładzie na realizację wieloletniego rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W 2014 roku dożywianiem w szkołach w formie gorącego posiłku objętych było 108 dzieci. Łączna liczba sfinansowanych posiłków to 11 049 oraz zasiłki celowe na zakup posiłku dla dzieci i osób dorosłych pozostających w domach. Koszt realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wyniósł 117 169,00 zł, z tego 47 660,00 zł ze środków własnych oraz 69 509,00 zł ze środków z budżetu państwa.

Świadczenia rzeczowe to nie tylko pomoc w formie dożywiania dzieci w szkołach, to także przyznawane świadczenia w naturze jako żywność lub leki dla tych osób i rodzin, gdzie zachodzi podejrzenie o zmarnotrawieniu przyznanej pomocy finansowej lub wykorzystania jej niezgodnie z przeznaczeniem np. na zakup alkoholu. Pomoc w naturze to także paczki świąteczne dla dzieci uczęszczających na zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i dla osób samotnych i w wieku sędziwym. Corocznie organizowane jest "Spotkanie Wigilijne" dla osób starszych i samotnych.

Od 2009 roku Ośrodek Pomocy Społecznej dzięki współpracy z Fundacją „Bread of Life” z Długiej Gośliny wydaje żywność w ramach programu PEAD. Z tej formy pomocy w 2014 roku skorzystało 87 rodzin i osób:

- ⌚ wydano 800 kg odzieży dla 50 osób
- ⌚ wydano 1,6 tony żywności dla 87 rodzin (280 osób).

Różnorodność podejmowanych działań i realizacji wszelkich zadań wymaga koordynacji i ścisłej współpracy z instytucjami, stowarzyszeniami i organizacjami działającymi na terenie gminy i poza naszą gminą. Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z Urzędem Miasta i Gminy, szkołami w mieście i na wsiach, pedagogami szkolnymi, Przychodnią Lekarza Rodzinnego, Komisariatem Policji, sołtysami, parafiami, Związkiem

Kombatantów, Związkiem Emerytów i Rencistów. Osobom i rodzinom wymagającym wsparcia udzielana jest pomoc w formie pomocy socjalnej dotyczącej porad, informowania, wspierania, pomocy w przygotowywaniu wniosków do sądów, kierowania do zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności. Podopieczni mają również możliwość korzystania z porad prawnych. Kompletuje się także dokumentację dotyczącą wniosków do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie odnośnie umieszczania uczniów w Ośrodkach Socjoterapeutyczno-Wychowawczych oraz do wniosków podopiecznych dotyczących skierowania do zakładów opiekuńczo - leczniczych i domów pomocy społecznej (w 2014 Ośrodek ponosił koszty utrzymania 6 osób).

Inną formą pomocy mieszkańcom gminy Murowana Goślina są dodatki mieszkaniowe.

Pomocą w zakresie obliczania i wypłat dotacji mieszkaniowych do 2011 roku zajmował się Urząd Miasta i Gminy w Murowanej Goślinie. Od 2012 roku zadanie to przejął Ośrodek Pomocy Społecznej

Tabela nr 18 Liczba osób korzystających z dodatków mieszkaniowych w latach 2011 – 2014r.

stan na 31.12.	2010	2011	2012	2013	2014
Kwota dodatków	980 128	1 020 372	1 068 000	840 983 42	722 828 21
Liczba osób	3451	3386	3322	3109	2653

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy w Murowanej Goślinie.

Przy dodatku mieszkaniowym Ośrodek wypłaca także dodatek energetyczny, który jest formą pomocy przeznaczoną dla osób otrzymujących dodatek mieszkaniowy, mającą na celu częściową rekompensatę kosztów zakupu energii elektrycznej.

Zgodnie z ustawą, odbiorcą wrażliwym energii elektrycznej jest osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej (art. 3 pkt 13 c).

W 2014 r. złożono 56 wniosków o dodatek mieszkaniowy, łącznie wypłacono dodatków energetycznych na kwotę 2672,05 zł.

Wychodząc naprzeciw problemom występującym w gminie Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z różnymi instytucjami podejmuje działania w celu zaspokajania wszelkich potrzeb społeczności lokalnej.

Tabela nr 19 Powody przyznania pomocy w 2014 roku.

Źródła trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	ogółem	w tym na wsi	
Ubóstwo	173	86	424
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa:	53	29	248
w tym wielodzietność	29	16	158
Bezrobocie	117	56	286
Niepełnosprawność	111	47	266
Długotrwała lub ciężka choroba	132	55	297
Bezradność dot. spraw opiekuńczo-wychowawczych i socjalno-bytowych:	55	32	182
w tym rodziny niepełne	44	24	142
w tym rodziny wielodzietne	7	6	37
Przemoc w rodzinie	6	3	24
Alkoholizm	28	15	59
Narkomania	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	7	3	11
Zdarzenie losowe	6	1	16
Sytuacja kryzysowa	3	3	8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Swoje działania Ośrodek koncentruje na wspieraniu rodzin oraz stymulowaniu do samodzielnego radzenia sobie w życiu. Podjęte działania wyrażają się w bardziej celowym i ukierunkowanym wydatkowaniu środków finansowych a także w dostosowaniu różnych form pomocy do zmieniających się potrzeb mieszkańców gminy.

Świadczenia rodzinne

W odniesieniu do niezamożnych rodzin z dziećmi mają zastosowanie różnorodne formy pomocy. Dla prawidłowego funkcjonowania rodziny ważne

jest, aby miała ona zapewnione odpowiednie warunki bytowe, a w szczególności dochód pozwalający na zaspokojenie podstawowych potrzeb.

Jedną z bardziej potrzebnych form pomocy dla rodzin niezamożnych jest pomoc finansowa realizowana w postaci świadczeń rodzinnych.

Od 1 maja 2004 roku Ośrodek realizuje wypłatę świadczeń rodzinnych. Została powołana nowa komórka do spraw świadczeń rodzinnych, która swoje działania opiera na ustawie o świadczeniach rodzinnych z 28 listopada 2003 roku. Wprowadzenie w życie tej ustawy zapoczątkowało reformę systemu zasiłków rodzinnych, który stanowi podstawowy instrument polityki rodzinnej. Dlatego też świadczenia rodzinne powinny być wykorzystane do realizacji celów tej reformy, do których należy przede wszystkim tworzenie warunków dla powstawania i rozwoju rodziny, a zwłaszcza dla prawidłowego wypełniania funkcji rodzinnych a w szczególności prokreacyjnej, opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej.

System świadczeń rodzinnych kierowany jest nie tylko do rodzin najuboższych, ale także do rodzin średnio zamożnych.

Świadczenia rodzinne obejmują trzy rodzaje świadczeń: zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, świadczenia opiekuńcze, oraz jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka potocznie zwaną „becikowym”.

Pomoc finansowa w postaci zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłku przysługujących w określonych sytuacjach, udzielona rodzinom na terenie naszej gminy wyniosła 1 827 291,76.

W Dziale Świadczeń Rodzinnych od roku 2004 zarejestrowano 2800 rodzin. Należy mieć świadomość, że sam zasiłek rodzinny, który od dnia 01-11-2015 r. jest przyznawany na poziomie od 89 do 129 zł na dziecko, w zależności od wieku dziecka, nie stanowi dostatecznej ochrony przed ubóstwem dzieci. Dlatego ustawa o świadczeniach rodzinnych przewiduje możliwość wypłacania dodatków, uwzględniając szczególne sytuacje dzieci wychowywanych w rodzinach.

Są to dodatki z tytułu:

- ⌚ urodzenia dziecka,
- ⌚ opieki nad dzieckiem w okresie urlopu wychowawczego,
- ⌚ samotnego wychowywania dziecka,
- ⌚ kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,

- ⌚ podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,
- ⌚ wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- ⌚ rozpoczęcia roku szkolnego.

Drugi rodzaj świadczeń w postaci świadczeń opiekuńczych, tj. zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna ma na celu wspomoczenie rodziny z dzieckiem lub osobami niepełnosprawnymi.

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny wypłacany w wysokości 153,00 zł miesięcznie, przysługuje:

- ⌚ niepełnosprawnemu dziecku; -osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- ⌚ osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia; -osobie, która ukończyła 75 lat.

W roku 2014 Ośrodek wypłacił w/w świadczeń w łącznej wysokości: 449 514,00 zł- w całości finansowane z budżety państwa.

Od 1 stycznia 2010 r. świadczenie pielęgnacyjne przyznawane jest bez względu na osiągnięte dochody na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje matce, ojcu, a także opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Również inna osoba, na której ciąży obowiązek alimentacyjny wobec osoby nad którą sprawuje opiekę (z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności), otrzyma świadczenie pielęgnacyjne.

Przeznaczone jest na pokrycie utraty dochodu, w związku z rezygnacją lub nie podjęciem zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej

osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Obecnie świadczenie to wynosi 1 200,00 zł miesięcznie, natomiast od dnia 01 stycznia 2016 r. w wysokości: 1 300,00 zł miesięcznie. W roku 2014 Ośrodek wypłacił świadczeń pielęgnacyjnych na kwotę; 465 939,00 zł, specjalnych zasiłków opiekuńczych: 39 052,00 natomiast zasiłku dla opiekuna w wysokości: 135 077,00 zł.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka do 2012 r. przysługiwała każdej rodzinie bez względu na dochód. Od 1 stycznia 2013 r. kryterium dochodowe do przyznania w/w świadczenia wynosi: 1 922,00 zł na osobę w rodzinie. Świadczenie to zostało wprowadzone w życie nowelizacją ustawy o świadczeniach rodzinnych od dnia 09 lutego 2006 roku i wynosi 1000 zł na każde dziecko. W roku 2014 Ośrodek wypłacił tych świadczeń 161 w kwocie 161 000,00 zł.

Podkreślić należy, że większej pomocy wymagają rodziny wielodzietne, wychowujące troje, a zwłaszcza czworo i więcej dzieci. Dzieci wychowujące się w rodzinach wielodzietnych stanowią ponad jedną trzecią ogółu młodej populacji, a więc warunki rozwojowe tych dzieci w istotny sposób wpływają na kondycję kolejnych generacji. Dla rodzin wielodzietnych ustawa przewiduje wypłatę specjalnego dodatku na trzecie i kolejne dziecko. Wdrożona reforma świadczeń rodzinnych umożliwiła przejęcie całej administracji systemu przez gminy. Stworzyło to prawidłową realizację świadczeń, szczególnie z punktu widzenia interesu osób uprawnionych ale także z punktu widzenia budżetu państwa jako instytucji finansującej ten system.

Tabela nr 20 Ilość i kwota świadczeń rodzinnych wg stanu na dzień 31.12.2014 r.

Lp.	Świadczenia rodzinne	Ilość świadczeń zrealizowanych w 2014 roku	kwota świadczeń zrealizowanych w 2014 roku
1	dodatek z tytułu urodzenia dziecka	65	65 000
2	z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z	292	113 561

	urlopu wychowawczego		
3	z tytułu samotnego wychowywania dziecka	793	137 450
4	z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	594	44 120
5	z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	643	64 300
6	z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	970	51 140
7	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w bursie lub internacie	66	5 940
8	z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1523	121 840
9	z tytułu zwiększonych potrzeb osób niepełnosprawnych – zasiłek pielęgnacyjny	2938	449 514
10	Świadczenie pielęgnacyjne	628	465 939
11	Specjalny zasiłek opiekuńczy	77	39 052
12	Zasiłek dla opiekuna	266	135 077

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

W 2013 r. w gminie Murowana Goślina, w związku z kryzysem demograficznym oraz myślą o wsparciu rodzin wielodzietnych Rada Miejska wprowadziła „Kartę Dużej Rodziny”. Celem programu jest wspieranie rodzin wielodzietnych wychowujących minimum 3 dzieci oraz ułatwienie im dostępu do rekreacji, sportu, kultury oraz innych usług. To również umacnianie, promocja modelu rodziny wielodzietnej oraz pomoc w realizacji funkcji rodziny, a także działania zmierzające do poprawy warunków życiowych rodzin wielodzietnych. W roku 2014 wydano 172 gminne Karty Dużej Rodziny, natomiast Ogólnopolskich Kart Dużej Rodziny wydano w 2014 r. 331 szt.

Fundusz alimentacyjny

W okresie 01.09.2005r. do 31.08.2008r. osoby samotnie wychowujące dzieci, mające zasądzone alimenty, których egzekucja była bezskuteczna

otrzymywały zaliczkę alimentacyjną. Natomiast od dnia 01.10.2008r. działania wobec dłużników podejmowane są na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W związku z tym zaliczkę alimentacyjną zastąpiły świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych z funduszu alimentacyjnego oraz zasady i tryb postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego jest to kwota wypłacona osobie uprawnionej przez organ właściwy wierzyciela (tj. przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej) na poczet należnego świadczenia alimentacyjnego, ustalonego na podstawie tytułu wykonawczego, jeżeli jego egzekucja jest bezskuteczna. Osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest dziecko, które ma zasądzone od rodzica alimenty, jeżeli egzekucja prowadzona przez komornika jest bezskuteczna. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł miesięcznie. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł.

Działania prowadzone wobec dłużnika alimentacyjnego.

Organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe.

W 2014 roku zarejestrowanych było 169 dłużników alimentacyjnych, wobec których prowadzone jest postępowanie, z czego 58 dłużników zamieszkuje w naszej gminie. W tym okresie przeprowadzonych zostało 44 wywiadów alimentacyjnych. Na dłużników zostały nałożone następujące sankcje:

- ⌚ liczba zobowiązań do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy – 14,
- ⌚ wnioski o wszczęcie postępowania do prokuratury – 20,
- ⌚ wnioski o zatrzymanie prawo jazdy – 18.

Ogólna liczba osób uprawnionych do korzystania z funduszu alimentacyjnego wynosiła 103 osoby. W 2014 roku wypłacono świadczenia z funduszu alimentacyjnego na kwotę 469 758,00zł z czego zwróconych przez dłużnika zostało 108 576,60 zł. Środki na realizację zadań zarówno z funduszu

alimentacyjnego jak i świadczeń rodzinnych są finansowane z Budżetu Państwa.

Usługi opiekuńcze

Jedną z form pomocy przyznawaną dla osób starszych i niepełnosprawnych są usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze. W świetle ustawy o pomocy społecznej usługi opiekuńcze przysługują osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub z innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione lub też rodzina nie może tej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości również zapewnienie kontaktu z otoczeniem. Dzięki usługom opiekuńczym zapewniona jest opieka w miejscu zamieszkania, zapobiega to ewentualnej utracie kontaktu ze swoim środowiskiem przez osobę korzystającą z tej formy pomocy. Świadczenia dla osób starszych z tytułu usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych w roku 2014 wyniosły 42 669,00 zł. Kwota ta została przeznaczona na wynagrodzenie dla osób wykonujących, na podstawie umowy zlecenia, usługi opiekuńcze. Łącznie usługi świadczone dla 15 osób. Czasem jednak realizacja usług opiekuńczych nie jest możliwa do zapewnienia w miejscu zamieszkania danej osoby i wtedy osoba wymagająca stałej opieki może ubiegać się o skierowanie do domu pomocy społecznej. Placówki tego rodzaju zapewniają swoim podopiecznym całodobową opiekę oraz zaspokajają ich niezbędne potrzeby bytowe, edukacyjne, społeczne i religijne. Domy Pomocy Społecznej umożliwiają również swoim mieszkańcom korzystanie z przysługujących im świadczeń z tytułu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. W 2014 roku Ośrodek Pomocy Społecznej ponosił odpłatność za 6 osób przebywających w Domach Pomocy Społecznej w wysokości 79.421,42 zł.

Stypendia i zasiłki szkolne

Od września 2012 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej mieszkańcy Gminy Murowana Goślina mogą ubiegać się o pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych, które przyznawane są osobom uczącym się. Stypendia szkolne może otrzymać uczeń będący w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów, bezrobocia, niepełnosprawności,

ciężkiej lub długotrwałej choroby, wielodzietności, alkoholizmu, narkomani, zdarzenia losowego, braku umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a także gdy rodzina jest niepełna.

Miesięczny dochód na osobą w rodzinie ucznia ubiegającego się o stypendium szkolne nie może być większy niż 456 zł do września 2015 roku, natomiast od października 2015 roku nie może przekraczać kwoty 514 zł na osobę w rodzinie. Kwota dochodu z 1h przeliczeniowego do września 2015 roku nie może przekraczać 250 zł, od października 2015 roku nie może być większa niż 288zł. Stypendium szkolne nie przysługuje uczniom klas zerowych oraz uczniom, którzy nie zamieszkują na terenie miasta i gminy Murowana Goślina.

Wnioski na stypendium składa się w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w terminie od 1 do 15 września, w przypadku słuchaczy kolegiów do 15 października. Do wniosku należy dołączyć dokumenty potwierdzające dochody rodziny z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku. Świadczenie to jest przyznawane na wniosek rodzica niepełnoletniego ucznia, ucznia pełnoletniego lub dyrektora szkoły i przyznawane jest na okres nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 10 miesięcy w danym roku szkolnym, w przypadku słuchaczy kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych na okres nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 9 miesięcy w danym roku szkolnym.

Tabela nr 21 Liczba osób korzystających ze stypendiów szkolnych w latach 2012 – 2014r.

stan na 31.12.	2012	2013	2014
Liczba osób objętych pomocą	176	160	122
Kwota wypłaconych świadczeń	79 867,00	72 525,60	50 544,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie.

Pomoc ta ma na celu zmniejszenie różnic w dostępie do edukacji jak i wspieranie edukacji uczniów zdolnych w związku z tym każdy wnioskodawca, który otrzymuje taką pomoc ma obowiązek dokumentowania i przedstawiania rachunków potwierdzających celowość wydatków.

Zasiłek szkolny jest przyznawany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. O zasiłek szkolny należy ubiegać się bezpośrednio po wystąpieniu zdarzenia uzasadniającego przyznanie tego świadczenia, w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od jego wystąpienia.

Asystent rodziny

W myśl założeń ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku opieka zastępcza powinna stanowić istotny element pomocy dziecku i rodzinie na poziomie lokalnym. Ustawa zakładała wprowadzenie asystenta rodziny na poziomie samorządu gminnego. Celem pracy asystenta rodziny jest niedopuszczenie do oddzielenia dziecka od rodziny lub umożliwienie powrotu dziecka umieszczonego w systemie pieczy zastępczej. Zadania asystenta rodziny określa art. 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Od stycznia 2015 roku Ośrodek Pomocy Społecznej oferuje pomoc w formie wsparcia asystenta rodziny. Skierowana ona jest do rodziców przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, prowadzeniu gospodarstwa domowego lub funkcjonowaniu w życiu społecznym. Pomocą asystenta rodziny mogą być objęci także ci rodzice, którzy chcą odzyskać prawa do opieki nad dziećmi. Asystent współpracuje z rodzinami na terenie całej gminy i może pełni w rodzinie różne role: udzielać wsparcia w trudnych momentach życia rodziny, diagnozować przyczyny pojawiających się dysfunkcji, monitorować, doradzać, mediuować, motywować, aktywizować oraz koordynować działania skierowane na rodzinę. Praca asystenta rodziny jest oparta na dobrowolnym i świadomym współdziałaniu z rodziną z poszanowaniem jej prawa do samostanowienia. W pierwszym półroczu 2015 roku z takiego wsparcia korzystało 9 rodzin.

Klub Seniora „Zacisze”

Klub Seniora funkcjonuje od 16 września 2013 r. na podstawie zarządzenia nr 6 /2013 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie. Obszarem działań Klubu jest gmina Murowana Goślina, a kieruje nim Zarząd Klubu przy udziale pracownika socjalnego, do którego zadań należy: doradztwo, współpraca z animatorami grupy, koordynacja i monitorowanie pracy Klubu oraz dbanie o jego rozwój.

Klub Seniora jest miejscem, które zrzesza i integruje osoby starszych, które same są twórcami Klubu, same również decydują o charakterze spotkań i ich częstotliwości. Jest to miejsce, w którym seniorzy spotykają się, organizują spotkania tematyczne, wycieczki, zabawy sportowe i rekreacyjne, zajęcia artystyczne czy komputerowe, których głównym celem jest aktywizacja i wspólne spędzanie czasu.

Członkiem Klubu może zostać każdy mieszkaniec gminy Murowana Goślina powyżej 55 roku życia, który zadeklaruje chęć uczestnictwa w Klubie. Na dziś Klub liczy 64 członków. Klub Seniora w Murowanej Goślinie jest finansowany z budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej.

IV. ANALIZA SWOT

4.1 Wprowadzenie.

Klasycznym narzędziem, stosowanym od wielu lat w analizie strategicznej jest zestawienie mocnych i słabych stron analizowanego podmiotu (w tym przypadku gminy) oraz określenie zasobów i możliwych zagrożeń. Nazwa SWOT pochodzi z języka angielskiego i oznacza:

- S - Strengths	Mocne strony
- W Weaknesses	Słabe strony
- O -Opportunities	Możliwości
- T -Threats	Zagrożenia

Przyjęta metoda pozwala na zebranie i uszeregowanie informacji o potencjale rozwojowym gminy oraz o dostrzeganych barierach. Zwraca jednocześnie uwagę na pojawiające się zewnętrzne szanse i zagrożenia.

Wbrew powszechnym poglądom analiza sił, słabości oraz szans i zagrożeń nie jest tylko i wyłącznie narzędziem diagnostycznym, lecz na podstawie tej analizy rozwinęły się metody pozwalające na wyznaczenie w usystematyzowany sposób opcji strategicznego działania organizacji (firmy, gminy). Jedną z takich metod, oferujących coś więcej, niż tylko ogólny kierunek działania, wyrażający się w stwierdzeniu „wzmacniaj silne strony, wykorzystując szanse i jednocześnie eliminuj słabe strony, omijając zagrożenia” jest analiza SWOT-TOWS.

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie siły i słabości gminy w zakresie analizowanych sfer społecznych. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabości to problemy i ograniczenia do pokonania. Zagrożenia to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, zaś szanse to wsparcie i inspiracje dla lokalnej polityki społecznej.

4.2. SWOT – Wsparcie dla rodzin

RODZINA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
⌚ działalność OPS - pomoc materialna - usługi opiekuńcze - dożywianie dzieci w szkołach - organizowanie wypoczynku dla dzieci - wydawanie żywności - wydawanie odzieży ⌚ Klub Pracy ⌚ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Poznań ⌚ „Caritas” oddziały parafialne ⌚ Poradnia Rodzinna oraz poradnia psychologiczno-pedagogiczna ⌚ Zajęcia opiekuńczo-wychowawcze ⌚ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ⌚ Punkt Informacyjno-Konsultacyjny Dla Uzależnionych i Ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców	⌚ pokoleniowość rodzin korzystających z pomocy (syndrom uzależnienia od pomocy społecznej), ⌚ roszczeniowość podopiecznych ⌚ ograniczone środki finansowe na pomoc społeczną ⌚ niewystarczająca pomoc psychologiczna i terapii rodzin w sytuacjach kryzysowych ⌚ brak domu dziennego pobytu dla osób starszych ⌚ marginalizacja najstarszych członków rodziny ⌚ ograniczony dostęp do specjalistów (konieczność dojazdu do Poznania)

Przemocy - porady specjalistów: prawnika, psychologa, terapeuty ds. uzależnienia od alkoholu i narkotyków, terapeuty ds. współuzależnień ⌚ Goślińskie Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych ⌚ Warsztaty Terapii zajęciowej ⌚ Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów ⌚ Związek Kombatantów RP ⌚ działalność socjalno-bytowa ⌚ działalność kulturalna ⌚ pozyskiwanie środków z funduszy Unii Europejskiej ⌚ Klub Seniora ⌚ Karta Dużej Rodziny	
SZANSE	ZAGROŻENIA
⌚ tworzenie lokalnych koalicji podmiotów i organizacji działających w sferze pomocy społecznej ⌚ integracja z Unią Europejską	⌚ bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów ⌚ uzależnienie osób i rodzin od pomocy społecznej ⌚ brak poczucia bezpieczeństwa ⌚ zwiększenie liczby urodzeń dzieci w związkach nieformalnych

4.3 SWOT – Zjawisko bezrobocia

MŁODZIEŻ i DOROŚLI	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
⌚ Klub Pracy ⌚ dostęp do oświaty: - szkolnictwo podstawowe - gimnazjalne - ponadgimnazjalne ⌚ programy profilaktyczne ⌚ opieka socjalna ⌚ dożywianie w szkołach ⌚ wypoczynek letni i zimowy ⌚ zajęcia opiekuńczo-wychowawcze ⌚ bliska odległość do miejsc pracy w obrębie Poznania ⌚ prace społecznie-użyteczne ⌚ staże absolwenckie ⌚ projekty współfinansowane ze środków z Unii Europejskiej	⌚ nieadekwatne wykształcenie osób poszukujących pracy do potrzeb rynku ⌚ mała aktywność i integracja środowiska ⌚ uzależnienia ⌚ zbyt wysokie koszty zatrudniania pracowników przyczyniające się do rozwoju „szarej strefy” ⌚ pokoleniowość powielania modelu życia zawodowego opartego na pracach dorywczych bądź pracach bez umowy o pracę
SZANSE	ZAGROŻENIA
⌚ świadomość społeczna ⌚ wysoki poziom wykształcenia ⌚ umiejętności społeczne ⌚ promocja zdrowego stylu życia	⌚ apatia i bezradność społeczna ⌚ wzrost liczby osób uzależnionych ⌚ bezradność społeczna ⌚ niż demograficzny ⌚ odpływ do innych gmin aglomeracji poznańskiej ⌚ podejmowanie pracy poza granicami kraju

4.4 SWOT - Patologie i uzależnienia

PATOLOGIE I UZALEŻNIENIA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
⌚ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ⌚ Punkt Informacyjno-Konsultacyjny Dla Uzależnionych i Ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy ⌚ pomoc prawna ⌚ specjaliści: terapeuta ds. uzależnień, psycholog dla osób zagrożonych patologią i uzależnieniem ⌚ grupy terapeutyczne dla uzależnionych i współuzależnionych ⌚ współpraca z policją i strażą miejską	⌚ małe zaangażowanie lokalnych mediów w informowanie o zagrożeniach i możliwościach pomocy ⌚ niestabilny rynek pracy ⌚ integracja społeczna ⌚ stygmatyzacja społeczna
SZANSE	ZAGROŻENIA
⌚ poziom edukacji społecznej ⌚ rozwój społecznych grup wsparcia ⌚ współpraca wielopodmiotowa ⌚ promocja zdrowego stylu życia	⌚ poziom zrozumienia w społeczeństwie znaczenia problematyki ⌚ brak adekwatnych rozwiązań prawnych ⌚ wzrost liczby osób marginalizowanych społecznie mających problemy uzależnień ⌚ mody i wzorce społeczno-kulturowe

4.5 SWOT – OSOBY W WIEKU STARSZYM

OSOBY W WIEKU STARSZYM	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
⌚ działalność OPS - pomoc materialna - usługi opiekuńcze - dożywianie - wydawanie żywności ⌚ „Caritas” oddziały parafialne ⌚ Klub Seniora „Zacisze” ⌚ Goślińskie Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych ⌚ Warsztaty Terapii Zajęciowej ⌚ Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów ⌚ Związek Kombatantów RP ⌚ działalność socjalno-bytowa ⌚ działalność kulturalna ⌚ pozyskiwanie środków z funduszy Unii Europejskiej	⌚ ograniczone środki finansowe na pomoc społeczną ⌚ niewystarczająca pomoc psychologiczna ⌚ brak domu dziennego pobytu dla osób starszych ⌚ niewystarczająca profilaktyka działań propagujących zdrowy styl życia, w tym aktywność fizyczną
SZANSE	ZAGROŻENIA
⌚ tworzenie lokalnych koalicji podmiotów i organizacji działających w zakresie organizowania czasu wolnego dla osób starszych ⌚ integracja z Unią Europejską	⌚ brak poczucia bezpieczeństwa ⌚ ograniczenia wynikające z obniżonej sprawności psychomotorycznej ⌚ marginalizowanie osób starszych

V. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

5.1. Cele strategiczne, szczegółowe, projekty realizacyjne i źródła finansowania.

Priorytetowym założeniem strategii rozwiązywania problemów społecznych jest dążenie do poprawy jakości życia mieszkańców miasta i gminy Murowana Goślina. Obszary społeczne, na jakie strategia kładzie największy nacisk to rodzina, patologie i uzależnienia, zjawisko bezrobocia oraz problemy osób starszych. Głównym celem na lata 2016-2020 jest dalsza współpraca i integracja wszystkich instytucji działających w tym obszarze, stworzenie instrumentów, metod i sposobów takiego oddziaływania na sferę społeczną, by osiągnąć globalną poprawę warunków życia mieszkańców oraz w wyraźny sposób podnieść jakość życia.

Realizacja wizji opierać się będzie na realizacji trzech celów strategicznych. Poniżej przedstawiono cele szczegółowe przypisane celom strategicznym.

Cel strategiczny: zintegrowana polityka społeczna

CELE SZCZEGÓŁOWE: Zwiększenie wykorzystania środków na cele społeczne:

1. Prowadzenie systematycznego monitoringu problemów społecznych oraz analizy istniejących zasobów.
2. Prowadzenie analiz dotyczących efektywności, skuteczności oraz trafności udzielanej pomocy. Kontynuowanie działań w zakresie ustawicznego kształcenia kadr.
3. Opracowywanie i realizowanie programów i projektów mających na celu rozwiązywanie problemów społecznych.

REALIZATOR GŁÓWNY:

- 🕒 Ośrodek Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie

PARTNERZY DZIAŁAJĄCY W OBSZARZE POLITYKI SPOŁECZNEJ

- 🕒 Urząd Miasta i Gminy Murowana Goślina
- 🕒 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 🕒 Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Uzależnionych i Ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców
- 🕒 Oświata
- 🕒 Kościoły
- 🕒 Policja
- 🕒 Straż Miejska
- 🕒 Fundacja „Bread of Life” Długa Goślina
- 🕒 Organizacje pozarządowe

WSKAŹNIKI:

1. Czy została przygotowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej ocena zasobów pomocy społecznej- *prognoza: Tak;*
2. Czy zostało przygotowane sprawozdanie z działalności Ośrodka- *prognoza: Tak;*
3. Czy zostało przygotowane sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego *prognoza: Tak ;*
4. Czy zostało przygotowane sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych- *prognoza: Tak;*
5. Liczba szkoleń, w których brali udział pracownicy instytucji- *prognoza: wzrost;*
6. Liczba zrealizowanych programów- *prognoza: wzrost.*

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

- budżet gminy,
- budżet państwa
- budżet organizacji pozarządowych,
- środki Unii Europejskiej,

CZAS REALIZACJI

- Działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii

Cel strategiczny: skuteczny system opieki nad rodziną

CELE SZCZEGÓŁOWE:: skuteczny system opieki nad rodziną i dzieckiem

- 🕒 pomoc w integracji ze środowiskiem rodzinnym i lokalnym,
- 🕒 tworzenie instytucjonalnych form opieki w środowisku lokalnym,
- 🕒 organizowanie różnych dziennych form wsparcia i opieki nad dzieckiem i rodziną w środowisku lokalnym,

- ⌚ zatrudnienie asystenta rodziny,
- ⌚ inicjowanie i rozwój form integracji rodzin ze społecznością lokalną,
- ⌚ podejmowanie inicjatyw na rzecz wsparcia rodziny,
- ⌚ tworzenie warunków do realizacji programów socjoterapeutycznych,
- ⌚ tworzenie warunków do zachowania samodzielności i niezależności rodzin w miejscu zamieszkania,
- ⌚ diagnozowanie i analizowanie potrzeb osób i rodzin, pomoc w rozwiązywaniu podstawowych problemów socjalnych.

Kierunki działań:

1. Systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo – wychowawczym polegająca na:

- ⌚ objęciu opieką psychologiczną i pedagogiczną członków rodziny
- ⌚ ofercie wsparcia środowiskowego dla rodzin dysfunkcyjnych zagrożonych rozpadem
- ⌚ długofalowej pracy socjalnej na bazie kontraktu socjalnego

2. Pomoc materialna dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji finansowej realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej:

- ⌚ z systemu pomocy społecznej,
- ⌚ z systemu świadczeń rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ⌚ z systemu dodatków mieszkaniowych,
- ⌚ z pomocy w formie stypendiów szkolnych,

3. Systematyczne współdziałanie Ośrodka Pomocy Społecznej z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczącej się, a w szczególności przeciwdziałanie pojawiającym się patologiom.

4. Wspieranie działań mających na celu wzbogacanie oferty zajęć opiekuńczo-wychowawczych o charakterze profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy,

5. Rozwój specjalistycznego poradnictwa w tym rodzinnego, a także terapii rodzinnej.

6. Szkolenie pracowników pedagogicznych – wychowawców, pedagogów, psychologów, terapeutów, pracowników socjalnych, policjantów w zakresie pracy z rodziną z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

7. Podejmowanie inicjatyw na rzecz ochrony dziecka w rodzinie.

8. W zakresie profilaktyki dzieci i młodzieży realizacja zajęć opiekuńczo-wychowawczych .

10. Promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego w gronie rodzinnym poprzez realizację takich przedsięwzięć jak:

- Organizacja Pikniku dla Rodzin
- Musica sacra Musica profana w Długiej Goślinie
- Jarmark św. Jakuba
- Targ wiejski w Boduszewie
- Budowa placów zabaw

11. Promowanie i wspieranie rodzin, szczególnie wielodzietnych.

REALIZATOR GŁÓWNY:

- 🕒 Ośrodek Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie

PARTNERZY REALIZUJĄCY SYSTEM POMOCY NA RZECZ ZAPOBIEGANIA KRYZYSOM RODZINY ORAZ KOMPLEKSOWE WSPARCIE RODZINY

- 🕒 Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji
- 🕒 Urząd Miasta i Gminy w Murowanej Goślinie
- 🕒 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 🕒 Stowarzyszenia i organizacje działające na rzecz rodziny
- 🕒 publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej
- 🕒 media lokalne
- 🕒 instytucje oświatowe na terenie Miasta i Gminy Murowana Goślina
- 🕒 Kościoły
- 🕒 Policja
- 🕒 Straż Miejska
- 🕒 PCPR
- 🕒 Sołectwa

WSKAŹNIKI MONITORUJĄCE:

1. Liczba udzielanych porad specjalistycznych- *prognoza: Wzrost;*
2. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia materialnego- *prognoza: Wzrost;*
3. Liczba osób korzystających z programów dożywiania, w tym liczba dzieci- *prognoza: Wzrost;*
4. Liczba zatrudnionych asystentów rodziny- *prognoza: Wzrost;*

5. Liczba dzieci korzystających z zajęć opiekuńczo-wychowawczych *prognoza:*
Wzrost.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

- budżet gminy,
- budżet państwa
- budżet organizacji pozarządowych,
- środki Unii Europejskiej,

CZAS REALIZACJI

- Działania ciągle w horyzoncie czasowym strategii

CELE SZCZEGÓŁOWE: przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

- ⌚ realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- ⌚ wspieranie działań mających na celu prawidłowe funkcjonowanie grup wsparcia i samopomocy,
- ⌚ zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i psychologicznej dla ofiar przemocy i ich rodzin,
- ⌚ zwiększenie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy dla dzieci i młodzieży do 18 roku życia,
- ⌚ wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów przemocy,
- ⌚ ochrona dzieci przed skutkami przemocy w rodzinie,
- ⌚ tworzenie warunków do prawidłowego funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym Zespołu interdyscyplinarnego.

PLANOWANE DZIAŁANIA / PROJEKTY:

1. Organizowanie grup wsparcia dla ofiar przemocy i ich rodzin.
2. Rozwijanie działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla Uzależnionych i ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w tym w ramach zajęć opiekuńczo-wychowawczych.

4. Organizowanie szkoleń i konferencji dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego, wychowawców, pedagogów, psychologów, terapeutów, pracowników socjalnych, policjantów.
5. Realizacja zajęć opiekuńczo-wychowawczych na terenach wiejskich.
6. Prezentowanie w mediach lokalnych problematyki zapobiegania przemocy w rodzinie.
7. Tworzenie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

REALIZATOR GŁÓWNY:

- ⌚ Ośrodek Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie

PARTNERZY REALIZUJĄCY SYSTEM POMOCY NA RZECZ ZAPOBIEGANIA KRYZYSOM RODZINY ORAZ KOMPLEKSOWE WSPARCIE RODZINY

- ⌚ Urząd Miasta i Gminy w Murowanej Goślinie
- ⌚ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- ⌚ Stowarzyszenia i organizacje działające na rzecz rodziny
- ⌚ publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej
- ⌚ media lokalne
- ⌚ instytucje oświatowe na terenie Miasta i Gminy Murowana Goślina
- ⌚ Kościoły
- ⌚ Policja
- ⌚ Straż Miejska
- ⌚ PCPR
- ⌚ Zespół Interdyscyplinarny

WSKAŹNIKI MONITORUJĄCE:

1. Czy postanowienia programu są realizowane- *prognoza: Tak;*
2. Liczba grup samopomocy- *prognoza: Wzrost;*
3. Liczba uczestników grup wsparcia i samopomocy- *prognoza: Wzrost;*
4. Liczba założonych „Niebieskich kart”- *prognoza: Spadek;*
5. Liczba zakończonych „Niebieskich Kart”- *prognoza: Wzrost.*

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

- budżet gminy,
- programy rządowe.

Cel strategiczny: integracja zawodowa i społeczna oraz przeciwdziałanie problemom społecznym

CELE SZCZEGÓŁOWE: łagodzenie skutków bezrobocia:

- ⌚ wspieranie bezrobotnego w trakcie poszukiwania zatrudnienia,
- ⌚ rozwój specjalistycznego poradnictwa zawodowego, psychologicznego, pedagogicznego niwelującego psychospołeczne skutki bezrobocia osób pozostających bez pracy i ich rodzin,
- ⌚ stworzenie systemu wspierającego przedsiębiorczość i samorealizację,
- ⌚ popularyzowanie i wspieranie zajęć pozaszkolnych,
- ⌚ promocja i wspieranie wolontariatu,
- ⌚ przeciwdziałanie uzależnieniu świadczeniobiorców od instytucji pomocy społecznej.

PLANOWANE DZIAŁANIA / PROJEKTY:

- 1.** Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie monitorowania i rozwiązywania zjawiska bezrobocia na terenie gminy:
 - α. organizacja staży dla absolwentów
 - β. organizacja prac społecznie użytecznych
 - χ. promowanie klubów pracy i szkoleń zawodowych
 - δ. zdobywanie środków pozabudżetowych w tym z funduszy unijnych na aktywizację i reintegrację osób bezrobotnych zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.
- 2.** Objęcie pracą socjalną osób długotrwale bezrobotnych, tak by zachęcać je do systematycznego poszukiwania stałej pracy. W szczególności należy dążyć do udzielania osobom bezrobotnym wszechstronnej pomocy w zakresie poradnictwa i wsparcia oraz zapoznania z aktywnymi technikami poszukiwania pracy.
- 3.** Praca socjalna na bazie kontraktów socjalnych.
- 4.** Objęcie pomocą materialną rodzin dotkniętych problemem bezrobocia.

5. Objęcie pomocą w szerokim zakresie w tym pomocą w naturze w postaci gorących posiłków dzieci z rodzin osób pozostających bez zatrudnienia.
6. Dofinansowanie szkoleń zawodowych oraz badań lekarskich osób bezrobotnych.
8. Promowanie Goślińskiej Strefy Przemysłowej jako sprzyjającej dla potencjalnych inwestorów, mogących tworzyć nowe miejsca pracy.
9. Promowanie na terenie gminy działań zmierzających do aktywizacji osób bezrobotnych – Klub Pracy.
10. Współdziałanie w programach realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego przez instytucje rynku pracy np. WUP.

REALIZATOR GŁÓWNY:

- 🕒 Ośrodek Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie

PARTNERZY REALIZUJĄCY SYSTEM WSPARCIA DLA OSÓB DOTKNIĘTYCH BEZROBOCIEM I ZAGROŻONYCH DŁUGOTERMINOWYM POZOSTANIEM BEZ PRACY

- 🕒 Klub Pracy
- 🕒 Urząd Miasta i Gminy w Murowanej Goślinie
- 🕒 Oświata
- 🕒 Media lokalne
- 🕒 Kościoły
- 🕒 Policja
- 🕒 Straż Miejska
- 🕒 Fundacja „Bread of Life” Długa Goślina

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

- budżet gminy,
- budżet państwa
- budżet organizacji pozarządowych,
- środki Unii Europejskiej,

CZAS REALIZACJI

- działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii

WSKAŹNIKI MONITORUJĄCE:

1. Liczba bezrobotnych- *prognoza: Spadek*;
2. Liczba programów służących aktywizacji osób bezrobotnych- *prognoza: Wzrost*;
3. Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy uczestniczących w szkoleniach, stażach zawodowych itp.- *prognoza: Wzrost*.

CELE SZCZEGÓŁOWE: profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

- ⌚ realizacja zadań przewidzianych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przeciwdziałaniu narkomanii,
- ⌚ zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków,
- ⌚ zwiększenie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy dla dzieci i młodzieży do 18 roku życia,
- ⌚ prowadzenie działań profilaktyczno – terapeutycznych dla osób uzależnionych,
- ⌚ realizacja programów profilaktycznych w szkołach,
- ⌚ stworzenie warunków do tworzenia grup samopomocowych dla uzależnionych (AA – Anonimowi Alkoholicy) oraz współuzależnionych,
- ⌚ opracowanie i wydawanie ulotek promujących zdrowy styl życia,
- ⌚ wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień,
- ⌚ ochrona dzieci przed skutkami alkoholizmu rodziców,
- ⌚ promocja zdrowego stylu życia.

PLANOWANE DZIAŁANIA / PROJEKTY:

1. Organizowanie grup wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.
2. Rozwijanie działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla Uzależnionych i ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców Przemocy.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych.

4. Organizowanie szkoleń i konferencji dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wychowawców, pedagogów, psychologów, terapeutów, pracowników socjalnych, policjantów.
5. Zaspokajanie socjalnych i bytowych potrzeb dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem uzależnień.
6. Pomoc w postaci gorącego posiłku (pełnego obiadu) w szkole.
7. Finansowanie wypoczynku letniego i zimowego, wycieczek szkolnych dla dzieci z rodzin z problemem uzależnień.
8. Realizacja zajęć opiekuńczo-wychowawczych na terenach wiejskich.
9. Tworzenie i realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

REALIZATOR GŁÓWNY:

- 🕒 Ośrodek Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie

PARTNERZY REALIZUJĄCY SYSTEM WSPARCIA W CELU ZMNIEJSZENIA UŻYWANIA SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH I POPRAWĘ SYTUACJI RODZIN Z PROBLEMEM UZALEŻNIEŃ

- 🕒 Urząd Miasta i Gminy w Murowanej Goślinie
- 🕒 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 🕒 Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Uzależnionych i Ich Rodzin oraz Ofiar i Sprawców
- 🕒 Oświata
- 🕒 Media lokalne
- 🕒 Kościoły
- 🕒 Policja
- 🕒 Straż Miejska
- 🕒 Fundacja „Bread of Life” Długa Goślina
- 🕒 Organizacje pozarządowe
- 🕒 Narodowy Fundusz Zdrowia

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

- budżet gminy,

- budżet państwa
- budżet organizacji pozarządowych,
- środki Unii Europejskiej,

CZAS REALIZACJI

- działania ciągłe w horyzoncie czasowym strategii.

WSKAŹNIKI MONITORUJĄCE:

1. Czy założenia programu są realizowane- *prognoza: Tak;*
2. Liczba programów, akcji profilaktycznych realizowanych w placówkach oświatowych- *prognoza: Wzrost*
3. Liczba kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży- *prognoza: Wzrost;*
4. Liczba osób korzystających z pomocy grup wsparcia- *prognoza: Wzrost.*

CELE SZCZEGÓŁOWE: Rozwijanie systemu pomocy i wsparcia środowiskowego osobom w wieku podeszłym i sędziwym oraz niesprawnym z racji wieku:

- ⌚ stworzenie odpowiednich form opieki osobom wymagającym takiej pomocy,
- ⌚ aktywizowanie osób starszych do udziału w życiu społecznym i kulturalnym gminy,
- ⌚ stworzenie Dziennego Domu Seniora, jako ośrodka wsparcia typu dziennego o charakterze gminnym dla osób starszych,
- ⌚ aktywizacja rodzin na rzecz zapewniania opieki swoim najbliższym, wymagającym pomocy w postaci usług opiekuńczych,
- ⌚ współpraca z organizacjami pozarządowymi w tworzeniu lokalnych sieci wsparcia,
- ⌚ aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych,
- ⌚ zmiana stereotypu człowieka starego, jako jednostki biernej społecznie,
- ⌚ uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych,
- ⌚ rozwijanie usług opiekuńczych w szczególności poprzez podnoszenie kwalifikacji kadry , co ma bezpośredni wpływ na jakość świadczonych usług.

PLANOWANE DZIAŁANIA / PROJEKTY:

1. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych wymagających opieki w ich miejscu zamieszkania i środowisku poprzez:

- ⌚ wizyty w środowisku pracowników socjalnych i propagowanie aktywnego i zdrowego trybu życia,
- ⌚ ułatwianie kontaktów z placówkami służby zdrowia poprzez działania pracowników socjalnych i pielęgniarki środowiskowe,
- ⌚ podejmowanie działań mających na celu większe zaangażowanie rodziny w sprawowaniu opieki nad osobami wymagającymi tej formy pomocy,
- ⌚ pośrednictwo w organizowaniu usług opiekuńczych przez rodziny osób wymagających pomocy w tej formie,
- ⌚ wspieranie osób.

2. Wspieranie działalności Związku Emerytów i Rencistów w Murowanej Goślinie.

3. Stworzenie Domu Dziennego Pobytu uwzględniającego możliwość krótkotrwałego, kilkugodzinnego pobytu jako ośrodka wsparcia typu dziennego o charakterze gminnym dla osób starszych.

4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie organizowania wsparcia osobom chorym, starszym i niepełnosprawnym.

5. Stałe informowanie osób niepełnosprawnych, organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych o możliwościach dofinansowania rehabilitacji społecznej ze środków PFRON.

6. Organizacja wolontariatu w pracy z osobami starszymi, niepełnosprawnymi i chorymi.

7. Stworzenie systemu wsparcia psychologicznego dla rodzin w skład których wchodzi starsze osoby niepełnosprawne (grupy wsparcia, poradnictwo).

8. Promowanie idei integracji międzypokoleniowej.

REALIZATOR GŁÓWNY:

- ⌚ Ośrodek Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie

PARTNERZY REALIZUJĄCY SYSTEM POMOCY NA RZECZ OSÓB W PODESZŁYM I SĘDZIWYM WIEKU

- ⌚ Urząd Miasta i Gminy w Murowanej Goślinie
- ⌚ Związek Emerytów i Rencistów
- ⌚ Związek Kombatantów Rzeczypospolitej i Byłych Więźniów Politycznych
- ⌚ Miejsko - Gminny Ośrodek Kultury i Rekreacji
- ⌚ Stowarzyszenia i organizacje działające na rzecz osób samotnych, chorych i niepełnosprawnych z racji wieku
- ⌚ publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

- budżet gminy,
- budżet organizacji pozarządowych,
- środki Unii Europejskiej,
- środki PFRON

CZAS REALIZACJI

- działania ciągle w horyzoncie czasowym strategii.

WSKAŹNIKI MONITORUJĄCE:

1. Liczba usług opiekuńczych- *prognoza: Wzrost;*
2. Liczba osób korzystających z zajęć Klubu Seniora- *prognoza: Wzrost;*
3. Liczba osób starszych biorących udział w gminnych inicjatywach- *prognoza: Wzrost;*
4. Liczba zlikwidowanych barier funkcjonalnych- *prognoza: Wzrost.*

VI. EWALUACJA I MONITOROWANIE REALIZACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA MIASTA I GMINY MUROWANA GOŚLINA

Ewaluację określa się jako celowe i systematyczne zbieranie informacji, analizę i interpretację informacji o tym, w jakim stopniu zamierzone cele są rzeczywiście realizowane. Realizowany w sposób planowy proces zbierania, analizowania i wartościowania użytecznych informacji sprzyja ulepszaniu działań, badaniu i wartościowaniu procesów i ich wyników, ułatwia sprawowanie kontroli nad wykonywanymi działaniami.

Jako procedura ewaluacja umożliwia nie tylko mierzenie jakości, ale spełnia również funkcje:

1. opisywania i wyjaśniania badanej rzeczywistości,
2. przyczyniania się do rozumienia badanej rzeczywistości przez gromadzenie informacji o postawach, doświadczeniach, opiniach
3. pobudzania aktywności środowiska lokalnego przez włączenie różnych grup w ewaluację,
4. czynne wspieranie rozwoju, a nie tylko kontrola jego przebiegu.

Wdrażanie jakości i badanie efektów

Ewaluacja może zarówno towarzyszyć procesowi zmian, wdrażania jakości aż do jego zakończenia, przynosząc na bieżąco informacje o stanie realizacji zamierzeń, jak i może być stosowana po zakończeniu całego procesu, programu i przynosić informacje o jego efektywności. W przypadku mierzenia jakości będą to informacje o stopniu wdrożenia przyjętych standardów.

Natomiast monitorowanie realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych planowane jest poprzez okresową ocenę stopnia osiągnięcia określonych kierunków priorytetowych i stopnia realizacji zaplanowanych przedsięwzięć.

Za wykonywanie zbiorczych sprawozdań, gromadzenie i upowszechnianie zbiorczych danych z zakresu monitorowania stopnia realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych odpowiedzialny jest wyznaczony pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowanej Goślinie. Nadzór nad przebiegiem realizowanych działań, ocena a także kontrola sprawowana jest przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej.

VII. ZAKOŃCZENIE

Polityka oraz organizacja systemu pomocy i wsparcia społecznego w mieście i gminie Murowana Goślina stara się wyjść naprzeciw tak zmiennym uwarunkowaniom społeczno-ekonomicznym jak i zmieniającym się potrzebom społecznym.

Planowana strategia jej realizacji opiera się na już istniejącym systemie pomocy i wsparcia społecznego wraz z jej rozwojem, wytyczeniem nowych kierunków i dostosowaniem do zmieniających się uwarunkowań społecznych.

Formułowane działania w postaci celów strategicznych, celów operacyjnych oraz projektów mają charakter długofalowy, polegają na inwestycji w kapitał ludzki, poprawę sytuacji materialnej, działania na rzecz poprawy rynku zatrudnienia oraz organizacji czasu wolnego dla osób starszych.

Przyjęcie i realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2020 pozwala na dotarcie do najbardziej potrzebujących grup społecznych, zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Strategia ma zapewnić szerokie wsparcie i pomoc wyżej wymienionym sferom głównie w aspekcie odzyskiwania zdolności do samodzielnego funkcjonowania, samorealizacji i poczucia wzrostu jakości życia społeczności miasta i gminy Murowana Goślina.

Uzasadnienie do Uchwały Nr XIV/145/2015
Rady Miejskiej w Murowanej Goślinie
z dnia 15 grudnia 2015 r.

w sprawie: przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Murowana Goślina na lata 2016-2020.

Zgodnie z art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2015r., poz. 163 ze zmianami) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi dokument wskazujący na obszary życia społecznego oraz wyznaczający kierunki działań i ingerencji mających w szerokim znaczeniu wpłynąć na poprawę jakości życia mieszkańców miasta i gminy Murowana Goślina.

W zaktualizowanym dokumencie wprowadzono zmiany szczególnie w części operacyjnej zawierającej cele strategiczne, cele szczegółowe a także wskaźniki monitorujące oraz źródła finansowania.

Zaktualizowano również diagnozę na temat sytuacji społecznej gminy Murowana Goślina podając w nim informacje na dzień 31.12.2014 r.

W tym stanie rzeczy, podjęcie uchwały dotyczącej uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Murowana Goślina na lata 2016-2020 jest w pełni uzasadnione.